

Op te bergen
in de band van
23 april 2008

*de leden van de commissie wordt
verzocht hun eventuele opmerkingen
binnen acht dagen na ontvangst aan
de commissiegriffier mede te delen.*

Verslag

---

van de vergadering van de Statencommissie Bestuur, Financiën en Economie

---

gehouden op 16 april 2008

INHOUD

Opening	3
Vaststelling van de agenda	4
Verslag vergadering 12 maart 2008 en de lijst van toezeggingen	4
Ingekomen stukken	4
Rondvraag	4
IPO-aangelegenheden	10
Rapport Toerisme en recreatie in Drenthe, toegezonden bij brief d.d. 21 februari 2008 van de Noordelijke Rekenkamer	10
Brief van gedeputeerde staten van 6 maart 2008 over resultaten bestuurlijk overleg Meerjarenprogramma infrastructuur, ruimte en transport (MIRT) en Samenwerkingsagenda Noord-Nederland 2007 (SaNN)	16
Statenstuk 2009-319: Convenant Regiospecifiek Pakket Zuiderzeelijn	17
Brief van gedeputeerde staten over het mandaat bestuursakkoord Rijk-provincies 2009-2011	26
Brief van 3 april 2008 van gedeputeerde staten over revitalisering provinciehuis, uitbreiding Drents Museum en nieuwbouw depot Drents Museum, alsmede beantwoording vragen ex artikel 41 Reglement van Orde hieromtrent	28
Mededelingen	34
Sluiting	34
Toezeggingen	35

STATENCOMMISSIE BESTUUR, FINANCIËN EN ECONOMIE

Verslag van de vergadering van de Statencommissie Bestuur, Financiën en Economie, gehouden op 16 april 2008 in het provinciehuis te Assen.

Aanwezig:

A.G.H. Peters (voorzitter)
M.A.M. Berends (PvdA)
H.H. van de Boer (VVD)
mevrouw A.H. Fronczek (SP)
A. Huizing(PvdA)
A. Kerstholt (VVD)
J.H. Lammers (CDA)
J. Langenkamp (GroenLinks)
T.S. Medemblik (ChristenUnie)
mevrouw A.H. Mulder (CDA)
P.H. Oosterlaak (SP)
A. van der Tuuk (PvdA)
G.J. Udding (VVD)
E.R. Veenstra (PvdA)
A. Wendt (ChristenUnie)

Verder aanwezig:

H. Baas (ChristenUnie)
J.H. Bats (VVD)
mevrouw T. Klip-Martin (VVD)
R.W. Munniksmas (PvdA)
mevrouw J. Stapert (commissiegriffier)
G.B. Nijhuis (Noordelijke Rekenkamer, agendapunt 7)
mevrouw H. Wolters (Noordelijke Rekenkamer, agendapunt 7)

Met kennisgeving afwezig:

H. Klaver (CDA)
S. de Jong (CDA)
A. Wendt (ChristenUnie)

1. Opening

De VOORZITTER opent de vergadering met de mededeling dat de heren Klaver, De Jong en Wendt afwezig zijn.

Mevrouw Klip en de heer Van der Tuuk zullen de vergadering eerst later kunnen komen bijwonen.

Op verzoek van het CDA vraagt hij de commissie toestemming de heer Lammers aan de vergadering te laten deelnemen.

Daartoe wordt besloten.

2. Vaststelling van de agenda

De agenda wordt conform het ontwerp vastgesteld.

3. Verslag vergadering 12 maart 2008 en de lijst van toezeggingen

Het verslag wordt conform het ontwerp vastgesteld.

De heer MUNNIKSMa zegt dat met betrekking tot toezegging nummer 2 van de kortetermijnlijst niemand weet wat precies is bedoeld. Hij hoopt dat iemand hem uit de verwarring kan helpen. Met betrekking tot toezegging nummer 4 deelt hij mee dat de rapportage over het ILG op 1 april is afgerond. De rapportage, die vanwege het verplichte format eigenlijk onleesbaar is, zal nu worden omgezet in een voor iedereen te lezen verhaal.

Mevrouw MULDER vraagt wanneer de staten het verhaal over het ILG krijgen.

De heer MUNNIKSMa gaat uit van een termijn van een tot twee maanden.

De VOORZITTER verzoekt de commissieleden over toezegging nummer 2 in overleg te gaan met hun fractiegenoten in OGB. Als hem hierover voor de volgende commissievergadering geen berichten bereiken, beschouwt hij de toezegging als afgedaan.

De heer OOSTERLAAK vraagt hoe het zit met toezegging nummer 3, die betrekking heeft op het vliegveld Eelde.

De VOORZITTER wijst erop dat dit onderwerp ook bij de rondvraag aan de orde komt. Na afloop daarvan zal hij vragen wanneer de genoemde notitie verschijnt. Toezegging nummer 5 van de korte termijn kan worden afgevinkt, omdat die is opgenomen in Kennis werkt.

4. Ingekomen stukken

De heer KERSTHOLT verzoekt om agendering van de brief onder A.1 voor de volgende vergadering. Hij zal binnen enkele dagen voor een schriftelijke onderbouwing van zijn verzoek zorgen.

De heer LANGENKAMP vindt het prima dat het jaarverslag Statengriffie 2007 voor kennisgeving wordt aangenomen, maar voor dit gebeurt wil hij wel gezegd hebben dat de griffie uitstekend werk verricht.

5. Rondvraag

De VOORZITTER deelt mee dat de heren Veenstra, Langenkamp en Berends zich voor de rondvraag hebben gemeld.

De heer VEENSTRA wijst erop dat het college op 7 november 2007 een notitie heeft toegezegd over de meest recente stand van zaken bij het vliegveld Eelde en hoe daarmee moet worden omgegaan. Die notitie moet nu eindelijk eens komen.

De provincie is een aantal jaren geleden groot aandeelhouder van de luchthaven geworden, heeft een commissaris benoemd die op afstand van de provincie staat en stort jaarlijks een bijdrage van drie ton. Het besluit hiertoe was gebaseerd op een meerjarig bedrijfsplan. Sindsdien hebben zich enkele nieuwe feiten voorgedaan.

Zo is de baanverlenging nog steeds niet gerealiseerd, wat gevolgen heeft voor het aantal passagiers en dus de inkomsten, is onlangs de vliegtax ingevoerd - de directeur van de luchthaven zegt dat met de gevolgen daarvan in de begroting rekening is gehouden - is er sprake van een steeds groter wordende concurrentie van Duitse vliegvelden en tenslotte is er dan, volgens het blad Cobouw, nog het voornemen van het Rijk om naast Lelystad, Twente en Eindhoven overlooplocaties voor Schiphol te maken.

Wat zijn de financiële consequenties voor de provincie en voor de meerjarenraming van het vliegveld van de economische ontwikkeling van het gebied rond het vliegveld?

Spreker hoort graag van de andere fracties of zij het met de PvdA eens zijn dat de toezegging van 7 november 2007 nu eindelijk eens geëffectueerd moet worden. De PvdA is van plan in de statenvergadering van 23 april een motie in te dienen waarin het college wordt gevraagd voor 1 juli 2008 met een financiële meerjarenraming met verschillende scenario's te komen, aan de hand waarvan de staten kunnen bepalen of de cijfers nog steeds juist zijn en of er inmiddels nieuwe feiten zijn die wellicht van invloed zijn op de jaarlijkse bijdrage.

De VOORZITTER vindt dit een wat ongebruikelijke gang van zaken, maar hij staat de commissie toe te reageren.

Mevrouw MULDER staat volledig achter dit verzoek, want toezeggingen moeten worden nagekomen. Eigenlijk is het diep triest dat het op deze manier moet gebeuren.

De heer MEDEMBLIK vindt de argumenten helder en hij stemt in met het plan van de PvdA.

De heer LANGENKAMP wijst erop dat zijn fractie al vaker om actuele cijfers heeft gevraagd. Hij vraagt zich wel af op het nu het juiste moment is voor een motie. Immers, de Raad van State doet binnenkort een uitspraak. GroenLinks verwacht dat de uitspraak voor het vliegveld negatief zal uitpakken, waarna er sowieso een heel nieuw bedrijfsplan moet komen.

De heer VAN DE BOER steunt het idee van de PvdA want een toezegging moet worden nagekomen. Bovendien is het goed de consequenties van de verschillende scenario's in beeld te krijgen. Het hangt van de reactie van het college af, of de VVD een motie het juiste middel vindt.

De heer OOSTERLAAK merkt op dat de heer Looman in november zei met een nader verhaal te zullen komen met betrekking tot de eventuele financiële risico's voor de provincie. Het is merkwaardig dat de staten hierover nog steeds niets hebben gehoord.

Inmiddels zijn er ook nog nieuwe ontwikkelingen die aanleiding zijn om de zaak tegen het licht te houden en daarom stemt hij in met het voorstel van de PvdA.

De heer VEENSTRA constateert met blijheid dat de staten unaniem vragen om een geactualiseerde meerjarenraming met verschillende scenario's.

Er is natuurlijk altijd wel een reden om iets niet nu maar later te doen, maar hij wil op 1 juli een stuk hebben waarin de verschillende scenario's, ook die waarin de baan niet verlengd wordt, zijn uitgewerkt.

De heer BATS zegt dat toen hij in januari de toezegging van de heer Looman herhaalde, hij nog niet kon inschatten dat die toezegging eigenlijk niet op de "korte termijnlijst" thuishoorde. De uitspraak van de Raad van State - het college hoopt dat die voor de luchthaven positief uitpakt - die van belang is voor het meerjarenperspectief, moet nog steeds komen en juist de gevolgen van die uitspraak wilde het college in zijn rapportage meenemen.

In juni 2008 is er een aandeelhoudersvergadering en omdat de provincie wel aandeelhouder is, maar zichzelf op afstand heeft gezet, is het ook lastig met de uitkomst daarvan al rekening te houden.

De toezegging wordt wel gestand gedaan maar dat kon niet binnen de periode van drie maanden.

De toekomstverkenning voor Schiphol en de intenties van het Kabinet met de regionale luchthavens zijn van belang voor de verdere ontwikkeling.

De inmiddels ingestelde vliegtax zal waarschijnlijk alweer gewijzigd worden. Ook hierop zal in de scenario's worden ingegaan.

De ontwikkelingen in het gebied rond de luchthaven zijn beperkt door het Provinciaal omgevingsplan (POP) II en wellicht stelt het college wel voor de luchthavengebonden activiteiten te verbreden.

(Mevrouw Klip verschijnt ter vergadering.)

Wil het college echt alle adequate informatie overleggen en willen de staten de ruimte hebben voor een fatsoenlijke discussie over de luchthaven dan moeten de staten het college de ruimte geven om alle gegevens niet voor 1 juli maar voor 1 september te verstrekken. De staten hebben ook dan nog voldoende tijd om de discussie in de commissievergadering voor te bereiden.

De jaarlijkse bijdrage van de provincie van € 300.000,- is niet zonder drang van het Rijk tot stand gekomen. De overdracht van de aandelen van het Rijk is met een pakket aan verplichtingen tot 2015 gepaard gegaan. Het staat de staten natuurlijk vrij om de jaarlijkse bijdrage te verhogen, maar voor verlaging is geen plaats.

De VOORZITTER vraagt of de heer Veenstra met de datum van 1 september instemt.

De heer VEENSTRA zegt dit niet te doen. Met de toegezegde notitie kan nu al begonnen worden en eind augustus zijn er misschien wel weer redenen om de datum op te schuiven naar 1 november. Hij houdt vast aan een geactualiseerde meerjarenraming per 1 juli. Als de commissie die mening deelt, zal hij hierover in de statenvergadering een motie indienen.

De heer BATS zegt dat op 1 juli een zo actueel mogelijke stand van zaken zal worden gegeven, maar voor een geactualiseerde meerjarenraming is wel de medewerking van de luchthaven nodig. Spreker zal na het meireces met de commissaris bespreken hoe een en ander zo optimaal mogelijk geregeld kan worden.

De heer VEENSTRA gaat ervan uit dat het, wanneer er enige druk op het vliegveld wordt uitgeoefend, allemaal wel goed komt.

De VOORZITTER stelt vast dat is afgesproken dat er voor 1 juli geactualiseerde gegevens komen.

De heer LANGENKAMP wijst erop dat nadat de gemeenten de stekker uit de VVV Drenthe Plus hebben getrokken die organisatie failliet is verklaard. De provincie moet nu de regie nemen, want het is niet in haar belang dat de curator met alle afzonderlijke gemeenten afspraken gaat maken. Gemeenten, sector en provincie moeten gezamenlijk naar oplossingen zoeken.

Verleden jaar was er veel gedoe over de verantwoordelijkheid voor beschikbaarheid van gegevens uit een databank. Uiteindelijk is de VVV Drenthe Plus aangewezen als instantie om de gegevens te beheeren en te verwerken, waarna die gegevens op een zodanige manier moesten worden aangeleverd dat de Stichting Marketing Drenthe er iets mee kon.

Betekent het feit dat de VVV Drenthe Plus geen gegevens meer levert, dat de ingebruikname van de portal op www.drenthe.nl weer wordt uitgesteld?

De heer BERENDS wijst erop dat de gedeputeerde zich aanvankelijk afwachtend opstelde, omdat hij van mening was dat de gemeenten eerst hun verantwoordelijkheid zouden moeten nemen. Uit de weblog van de gedeputeerde maakt spreker op dat de gedeputeerde in eerste instantie niet denkt aan een samengaan van de VVV Drenthe Plus, het Recreatieschap en Marketing Drenthe, maar wel bereid is de keten te versterken tot "een keten met een brede toeristische informatievoorziening en productontwikkeling". Is dit de mening van het college van GS?

De heer MUNNIKSMa zegt dat de curator aan de ene kant onderzoek doet naar de doorstartmogelijkheden en aan de andere kant bekijkt waardoor het faillissement is veroorzaakt en wat er nog te halen is. In deze fase moet de provincie voorzichtig zijn met haar uitspraken, want er zijn in het verleden met de VVV Drenthe Plus subsidierelaties geweest.

De vorige keer was de vraag aan de orde of met een financiële injectie van wie dan ook de VVV Drenthe Plus alsnog in leven gehouden zou kunnen worden. De huidige partners willen in de huidige situatie niet verder met de VVV Drenthe Plus en het is dan ook niet verstandig daarin nog provinciale energie te steken.

Het is van belang om, als het gaat om de toeristische informatievoorziening, de rol van het bedrijfsleven en de gemeenten zuiver te houden. De eerste verantwoordelijkheid voor een goede informatievoorziening ligt bij de bedrijven zelf en bij de gemeenten. De gemeenten proberen nu iets te creëren waardoor de informatievoorziening in 2008 redelijk kan verlopen, maar beraden zich tegelijkertijd op de functie van de informatievoorziening in de toekomst.

Spreker is bereid een gesprekstafel aan te bieden, maar vooraf moet duidelijk zijn dat alle deelnemers aan het gesprek - bedrijfsleven, gemeenten, provincie, recreatieschap - hun eigen verantwoordelijkheid hebben.

Voor de provincie is een dekkend netwerk van VVV-kantoren niet het belangrijkste. Dat is een taak van bedrijfsleven en gemeenten. De provincie biedt via de portal op www.drenthe.nl de mogelijkheid het recreatieve product op een geaggregeerd niveau te presenteren. Er waren aanloopmoeilijkheden, maar de portal kan in principe nu binnen een paar maanden echt goed functioneren.

Mevrouw MULDER wijst erop dat het naar voren halen van de mogelijkheden van de portal een kans is om de toerist alsnog naar Drenthe te krijgen.

De heer MUNNIKSMa zegt er in alle gesprekken ook steeds op aan te dringen de portal op korte termijn goed te laten functioneren.

Het gebouw van de toeristische informatievoorziening en productontwikkeling moet gefundeerd zijn op een actief betrokken bedrijfsleven en op actieve gemeenten, maar ook op een provincie die op dit terrein een actieve rol vervult.

De heer BAAS deelt mee dat het portal technisch klaar is en dat nu in overleg met Marketing Drenthe de organisatorische kant, de bevoegdheden en de verantwoordelijkheden worden geregeld. Binnenkort krijgen de staten een brief over de stand van zaken. Overigens is de portal niet alleen bedoeld voor recreatie en toerisme maar ook voor wonen en werken.

De heer LANGENKAMP zou het jammer vinden indien de portal pas over een paar maanden, dus na het toeristisch seizoen, gebruikt kon worden.

De heer BAAS zal in de brief meedelen op welke termijn van de portal gebruikt kan worden gemaakt. Het zal in ieder geval nog voor de zomervakantie zijn.

De heer LANGENKAMP vraagt het uitstel van de openstelling te maken heeft met de opheffing van de VVV Drenthe Plus.

De heer BAAS ontkent dit.

De heer LANGENKAMP wijst erop dat een provinciedekkende VVV-organisatie een voorwaarde was van de staten om met de marketingpoot te mogen beginnen. Waarom wordt dit verband nu losgelaten?

Spreker vindt het "aanbieden van een tafel" in de buurt komen van regie nemen, of wordt er gewoon ergens een tafel neergezet en worden geen uitnodigingen verstuurd?

De heer MUNNIKSMA wijst erop dat de provincie de VVV Drenthe Plus nogal wat geld heeft gegeven voor een goede opbouw van de ICT-infrastructuur. Daarnaast zijn tonnen geïnvesteerd in het van de grond krijgen van een dekkend net van VVV-voorzieningen. Hij hoopt dat na het faillissement hiervan nog wat effecten te zien zijn.

De gemeenten moeten nu als eerste de regie nemen, maar de provincie is bereid om in overleg met de gemeenten en het bedrijfsleven na te gaan waar behoefte aan is. Volgens het bedrijfsleven functioneerde de VVV niet goed en de gemeenten waren er ook niet gerust op. Het leek op een huwelijk waarin de partners al heel lang niet meer met elkaar praten, maar toch op het belastingformulier invullen dat er sprake is van een samenlevingsverband. Maar in een samenlevingsverband moet de kritiek in eerste instantie in de eigen kring worden gespuid, waarna de ander moet proberen iets met die kritiek te doen. De gemeenten moeten hun verantwoordelijkheid nemen voor een regionale toekomstgerichte informatievoorziening, maar de provincie is bereid om als dertiende partij haar rol te spelen. Spreker neemt niet de verantwoordelijkheid voor de toeristische informatievoorziening bij de bedrijven en gemeenten, maar wel voor het deel tot de portal die www.drenthe.nl is.

De heer OOSTERLAAK is verbaasd door de discussie. Hij stelt vast dat gemeenten en bedrijfsleven hun gezamenlijke belang onvoldoende onderkennen en daarom hun verantwoordelijkheid niet nemen. Het is dan wel leuk een tafel aan te bieden, maar het is eigenlijk tijd dat iemand eens met de vuist op tafel slaat. Is dat geen taak voor de gedeputeerde?

De heer UDDING zegt dat zijn fractie zich in het antwoord van het college kan vinden. In deze fase moeten de gemeenten en het bedrijfsleven, die samenwerken in het recreatieschap, het initiatief nemen. Dat de provincie in de toekomst nog eens de helpende hand uitsteekt, acht hij denkbaar, maar op dit moment past terughoudendheid.

De heer MEDEMBLIK is tevreden over het antwoord. De discussie heeft overigens bijzonder veel raakvlakken met agendapunt 7.

Mevrouw MULDER is het met het college eens dat het niet aan de provincie is om de regie op zich te nemen.

De heer BERENDS vraagt de heer Oosterlaak uit te leggen welke partijen naar zijn mening onverantwoordelijk bezig zijn.

De heer OOSTERLAAK merkt op dat vaak niet adequaat met gezamenlijke belangen wordt omgegaan. Dat is ook nu het geval. Geen fatsoenlijke informatievoorziening kost gewoon banen en daarom moet iemand het initiatief nemen.

De heer MUNNIKSMA hoorde onlangs via Radio Drenthe dat een van de grootste problemen van de VVV-kantoren is dat op de verkoop van Iris-bonnen zwaar verlies wordt geleden. Moet de provincie dan in actie komen, of kan dit overgelaten worden aan de partijen die de VVV Drenthe Plus in de benen houden?

De toeristische sector is uitermate belangrijk voor Drenthe en dit belang wordt ieder jaar groter. Maar is het, op het moment dat die bedrijfstak zelf het economisch belang van de huidige VVV's te weinig ziet, nog wel juist die voorziening nog in leven te houden? Laten bedrijfsleven en gemeenten zelf bekijken hoe zij op lokaal niveau de informatievoorziening in stand kunnen houden.

De wijze waarop de VVV nu functioneert, past niet meer bij deze tijd. Misschien moet het allemaal wel decentraler en moet er meer aandacht zijn voor de mogelijkheden via ICT.

Spreker vindt het van weinig verantwoordelijkheid getuigen dat kritiek niet scherp genoeg binnen de eigen organisatie wordt geuit, omdat die kritiek moet leiden tot bijstelling van het lokale beleid.

Bij het in stand houden van het dak op het ketengebouw kan de provincie een rol vervullen, namelijk via de portal.

De VOORZITTER acht dit onderwerp voldoende besproken.

De heer LANGENKAMP merkt op dat GS via een aanbestedingsprocedure voor de dienstauto's zijn uitgenomen bij een auto met het milieulabel C, terwijl de Tweede Kamer voor het kabinet auto's wil met het label A of B.

Welke ambities heeft het college op dit gebied? In het onlangs ondertekende energieakkoord staat toch ook iets over zuinige auto's?

Hoe laag of hoog is de ambitie van het college met betrekking tot het openbaar vervoer op dit punt?

Is voor het college het comfort van een auto belangrijker dan het milieulabel?

De VOORZITTER wijst erop dat het nog steeds om de rondvraag gaat. Daarbij kan niet een hele agenda aan de orde komen.

De heer BAAS zegt dat nog niets is aanbesteed. Er worden ook geen auto's aanbesteed, maar een leasemaatschappij. Met de leasemaatschappij zal de mogelijkheid worden besproken of het binnen de randvoorwaarden veiligheid, functionaliteit, comfort en prijs mogelijk is auto's met het label A of B te leasen. Als dit lukt, is Drenthe nog veel sneller dan minister Cramer die dit pas in 2009 wil bereiken. Bij elke aanbesteding voor het wagenpark van de provincie zal met het milieulabel rekening worden gehouden. Dienstauto's moeten aan veel voorwaarden voldoen en het milieulabel is daar een van. Spreker nodigt de heer Langenkamp uit in het vervolg zelf ook gebruik te maken van een auto met het label A of B.

De heer LANGENKAMP is blij dat het C-label al niet meer wordt genoemd.

Bij de behandeling van de Energienota en de aanbesteding van het OV zal spreker de gedeputeerde herinneren aan zijn uitspraak over het hele wagenpark.

(De heer Van der Tuuk verschijnt ter vergadering.)

De heer VAN DE BOER wijst op een artikel in NRCHandelsblad van 12 april waarin staat dat auto-brandstoffen uit gewassen slecht voor milieu en natuur zijn.

Als wordt gekozen voor een BMW 520 diesel corporate lease dan is het energielabel A.

De heer BAAS zegt dat het OV buiten zijn portefeuille valt. Met het wagenpark van de provincie bedoelt hij alleen de dienstauto's.

De heer LANGENKAMP vraagt of bij de aanbesteding van het OV op dit punt dan geen eisen worden gesteld.

De heer BAAS verwijst voor het antwoord op die vraag naar zijn collega.

De door de heer Van de Boer genoemde auto is in beeld geweest, maar het label A geldt voor een handgeschakelde auto, terwijl een auto met een automatische versnellingsbak per definitief label B heeft.

6. IPO-aangelegenheden

Geen sprekers.

7. Rapport toerisme en recreatie in Drenthe, toegezonden bij brief d.d. 21 februari 2008 van de Noordelijke Rekenkamer

De heer NIJHUIS zegt dat mevrouw Wolters, de projectleider van het onderzoek, het rapport nader zal toelichten. Hijzelf beperkt zich tot een inleiding.

Het belang van het onderwerp is groot, want in het Noorden gaat het om ongeveer 50.000 arbeidsplaatsen. Toerisme en recreatie is ook van groot belang voor de leefbaarheid in kleine kernen.

De belangrijkste reden om het onderzoek te doen was dat het gaat om de corebusiness van bestuur en politiek: het afwegen van belangen. De Rekenkamer gaat niet over het politieke product van die belangenafweging, zij heeft zich beziggehouden met de totstandkoming van de afweging. Nagegaan is of alle elementen wel in de afweging zijn betrokken en of ieder element wel het goede gewicht heeft gekregen. Als bijvoorbeeld de werkgelegenheid te zwaar wordt geteld, kan de totale uitkomst onzuiver zijn; het kan zelfs zijn dat PS hierdoor op het verkeerde been worden gezet bij het maken een afweging of de controle van het beleid.

Om zich een goed oordeel over een bepaald beleidsterrein te kunnen vormen, moet een statenlid beschikken over relevante informatie.

De Rekenkamer beveelt de staten aan na te gaan of de beleidskaders in bijvoorbeeld streekplannen wel juist worden toegepast. Hetzelfde geldt voor de wet- en regelgeving.

De verzamelde feiten zijn neergelegd in een rapport van bevindingen, waarover op ambtelijk niveau hoor en wederhoor heeft plaatsgevonden. Dit rapport van bevindingen geldt voor de drie provincies, maar de bestuurlijke rapportage is voor iedere provincie afzonderlijk gemaakt. Alle rapporten staan op de website en kunnen dus zo ingezien worden.

Bij vergelijking van die rapportages springt Drenthe er gunstig uit, ondanks het feit dat er wel kritische kanttekeningen zijn gemaakt en verbeterpunten aangereikt.

Mevrouw WOLTERS zegt dat de Rekenkamer waardering heeft voor de integrale gebiedsgerichte aanpak van Drenthe en voor de zorgvuldige afweging van natuurbelang versus het economische belang. Drenthe heeft bij de selectie van toeristische projecten juist gelet gekozen voor projecten die niet in de nabijheid van een natuurgebied liggen.

De kritische kanttekening die voor de drie provincies geldt is dat volgens de Rekenkamer de te verwachten werkgelegenheidseffecten te optimistisch zijn ingeschat. Bij Kompas-projecten wordt ervan uitgegaan van 10 tot 15.000 bezoekers goed zijn voor 1 fte, terwijl Drenthe voor Dieversluis al uitgaat van 1 fte bij 2.800 bezoekers en voor het masterplan van 1 fte bij 430 bezoekers.

De Rekenkamer beveelt Drenthe aan een gericht toeristisch beleid op te stellen. In gesprekken met ondernemers viel op dat vaak werd gewerkt met verouderde informatie en verouderde bestemmingsplannen.

De tweede aanbeveling is om de gebruikswaarde van de toeristische informatie zoals die door Toerdata Noord wordt verzameld, te verbeteren. Op basis van die informatie, die veelal niet blijkt te kloppen, worden namelijk allerlei prognoses gedaan.

De derde aanbeveling is een methodiek te gebruiken om de werkgelegenheidseffecten te berekenen en bij afwijking daarvan duidelijk de reden daarvoor aan te geven.

Ten slotte moet de provincie er bij de gemeenten op aandringen de actualisatie van bestemmingsplannen met spoed ter hand te nemen. Met de eisen in een bestemmingsplan uit de jaren zeventig kunnen ondernemers nu niet meer uit de voeten.

Het verheugt de Rekenkamer dat het college van GS bereid is al haar aanbevelingen over te nemen.

De heer BERENDS vraagt in hoeverre de Rekenkamer het fout vindt dat het college niet is ingegaan op de bestuurlijke conclusies van het rapport.

De Rekenkamer wijst erop dat de provincie het criterium "dwingende redenen van groot openbaar belang", op grond waarvan zij ingrepen in de natuur kan rechtvaardigen, niet heeft geoperationaliseerd. In hoeverre moet de provincie Drenthe zich dat verwijt aantrekken als geconstateerd moet worden dat de andere provincies dat ook meestal niet hebben gedaan?

Terp Advies gaat uit van één structurele arbeidsplaats per 10 à 15.000 bezoekers. Het verschil met het uitgangspunt van de provincie 1 fte per 2.000 bezoekers is nogal groot. Heeft de Rekenkamer uitgezocht waarom de provincie deze verhouding hanteert?

De heer UDDING vraagt om een toelichting van de conclusie dat het erop lijkt dat het economisch belang van bedrijven die moeten uitbreiden in kwetsbare gebieden nogal eens te weinig gewicht krijgt. Spreker vraagt zich af of voor de verhouding tussen aantallen bezoekers en aantal arbeidsplaatsen wel van een vaste norm kan worden uitgegaan. Er is toch ook een relatie met de type van activiteit?

De heer LANGENKAMP leest in het rapport dat de provincie de aanbevelingen van de pilot-Westerveld onvoldoende heeft opgevolgd en de ontwikkeling daardoor onnodig heeft belemmerd. Om welke aanbevelingen gaat het dan?

De Rekenkamer geeft aan niet de goede cijfers te hebben om de werkgelegenheidseffecten te beoordelen, maar zegt desondanks dat de provincie hierover te optimistisch is. Heeft de Rekenkamer zich dan alleen gebaseerd op de verhouding 1 fte op 10 tot 15.000 bezoekers?

De heer MEDEMBLIK onderschrijft de vraag van de heer Udding over de onderbelichting van het economisch belang.

Is de Rekenkamer van mening dat het proces van afweging van belangen van economie en natuur een op zichzelf staand doel is, of is het toch een onderdeel van een overkoepelend doel?

Mevrouw MULDER complimenteert de Rekenkamer met het rapport. De fractie neemt de conclusies en aanbevelingen over.

De heer NIJHUIS dankt voor het compliment.

Spreker weet niet waarom GS niet op de conclusies zijn ingegaan, de Rekenkamer heeft dit slechts geconstateerd.

Als de drie provincies een bureau een berekeningswijze laten ontwikkelen, mag verwacht worden dat iedere provincie daarmee gaat rekenen. Drenthe heeft dat niet gedaan, maar geeft niet aan waarom niet. Volgens de Rekenkamer had het college van Drenthe hier toch iets over moeten zeggen.

In de wet staat dat, voordat wordt overgegaan tot toepassing van het criterium "dwingende redenen van groot openbaar belang" het bestuur moet aangeven wat het als groot belang aanmerkt. Als dit niet gebeurd is, kan niet goed getoetst worden.

De Rekenkamer heeft een verschil in benadering geconstateerd tussen projecten van overheden en die van ondernemers. De economische belangen van de ondernemers blijven meestal wat onderbelicht. Het maakt overigens wel uit dat de projecten van de overheden meestal niet in gevoelige natuurgebieden liggen en die van de ondernemers meestal wel.

Mevrouw WOLTERS stelt vast dat de recreatieondernemers behoefte hebben aan meer ruimte en daarbij soms te maken krijgen met eisen uit gedateerde bestemmingsplannen. Die ondernemers kunnen dan niet meer aan de vraag van de toerist voldoen.

De heer NIJHUIS zegt het in de pilot-Westerveld dezelfde problemen spelen. Omdat de bestemmingsplannen verouderd zijn, wordt de positie van de ondernemer ongunstiger. Het is vooral ook zaak de informatie aan de ondernemer te verbeteren. Dat de provincie Drenthe zich daar niet meer mee bezighoudt, is jammer.

Mevrouw WOLTERS zegt dat de belangrijkste aanbeveling uit de pilot-Westerveld die niet is overgenomen is die van het opstellen van een uitwerkingsplan voor toerisme en recreatie, welk plan daarna zou worden opgenomen in het omgevingsplan.

De heer LANGENKAMP herinnert zich dat de pilot-Westerveld is opgezet met het doel tot aanpassing van het POP te komen. Dit bleek onmogelijk. Het was dus het doel vooraf maar geen aanbeveling na afsluiting. In deze kwestie heeft de provincie dus niets verkeerd gedaan.

De heer NIJHUIS wil duidelijk hebben dat de gemeenten verantwoordelijk zijn voor de bestemmingsplannen. De provincie kan daar echter wel invloed op uitoefenen en daarom was het jammer dat de provincie op een gegeven moment uit de pilot trad.

De heer MEDEMBLIK vraagt of het ontbreken van een visie op wat de provincie in Drenthe met de recreatie wil er oorzaak van kan zijn dat twee identieke initiatieven die de procesgang ingaan een verschillende uitkomst krijgen.

De heer NIJHUIS zegt dat de Rekenkamer niet constateert dat een visie ontbreekt. Ook als er geen nota aan ten grondslag ligt, kan best beleid worden gevoerd. Maar als een ondernemer in een nota of notitie kan lezen wat het beleid is, wordt dat voor hem wel gemakkelijker en is er ook minder kans op verschillende beoordelingen. Maar om beleid te kunnen voeren, is het niet per se nodig eerst een nota te schrijven.

In het rapport van de Rekenkamer staat ook niet dat de provincie geen visie heeft.

De heer BERENDS vraagt hoe kwalijk de Rekenkamer het vindt dat de provincie het criterium van "dwingende redenen van groot openbaar belang" niet geoperationaliseerd heeft. De andere provincies hebben dit immers ook niet gedaan. Hangt het niet van situatie af? Dat de staten op het verkeerde been worden gezet wanneer van tevoren niet duidelijk is wat dit grote belang is, zijn nogal zware woorden.

De heer NIJHUIS zegt dat de constatering op dit punt in het rapport voor de andere provincies scherper was geformuleerd dan voor Drenthe. Voor een project in een natuurgebied schrijft de wet- en regelgeving een bepaalde procedure voor. Die procedure moet gevolgd worden. Het eerste wat moet worden nagegaan, is of zo'n project wel of niet in strijd is met het groot openbaar belang en ten tweede moet worden bekeken of er alternatieven zijn. Indien er alternatieven zijn, mag het project niet in een natuurgebied komen.

Die situatie heeft zich in Drenthe niet voorgedaan, maar Drenthe kan er wel mee te maken krijgen en daarom is het zaak dit begrip inhoud te geven.

De VOORZITTER dankt de heer Nijhuis en mevrouw Wolters voor hun bereidwilligheid het rapport toe te lichten en de vragen te beantwoorden.

Mevrouw MULDER is blij in het rapport te lezen dat GS de aanbevelingen in hoofdzaak overnemen, maar zij krijgt toch nog graag een reactie op de conclusies.

De vragen die het CDA na het verschijnen van het rapport in februari stelde, zal het college voor 30 april beantwoorden, maar het is beter dat dit vandaag gebeurt.

Het niet actueel zijn van bestemmingsplannen kan de gewenste ruimtelijke ontwikkelingen belemmeren. Dit bleek ook al bij de pilot Westerveld en de ontwikkeling van het VAM-terrein in Wijster.

Kan het college de staten informeren over het totale aantal bestemmingsplannen per gemeente?

Kan het college per gemeente een overzicht verstrekken waarin per tijdvak van vijf jaar de ouderdom van deze bestemmingsplannen wordt weergegeven?

Kan het college aangeven of en op welke wijze het concrete oplossingen initieert om te bereiken dat over vijf jaar alle bestemmingsplannen actueel zijn?

Welke concrete acties neemt het college naar aanleiding van de conclusies en aanbevelingen van de Noordelijke Rekenkamer?

Hoe staat het met de uitvoering van de aanbevelingen uit de pilot Westerveld? Wanneer moeten deze aanbevelingen zijn uitgevoerd? In hoeverre herkent het college zich in de conclusie dat bij de beoordeling van initiatieven op het terrein van het toerisme het economische belang onderbelicht blijft ten opzichte van het natuurbelang?

Een eigen visie hoeft niet per se op een beleidsdocument gebaseerd te zijn, maar het zou voor de toeristische sector in Drenthe wel goed zijn indien die visie en de daarbij behorende maatregelen duidelijk werden uitgedragen. Deze visie moet er wat het CDA betreft zo snel mogelijk - zeker binnen een jaar - komen. Hoe denken de andere fracties daarover?

De heer MEDEMBLIK is met het CDA van mening dat in het rapport te vaak staat dat wat de provincie met de recreatie wil, niet duidelijk op papier staat. Iedereen vindt de recreatie belangrijk, maar als er geen beleidsdocument is, is moeilijk na te gaan of wat gewenst is ook wordt bereikt.

De conclusie dat het economisch belang in de afweging wat onderbelicht blijft, roept de vraag is of het proces heringericht of dat de visie helderder moet worden verwoord.

De heer LANGENKAMP hoort graag of het college de conclusies uit het rapport overneemt.

Op basis van de vele cijfers, die kennelijk een beperkte gebruikswaarde hebben, kan niet naar voren worden gehaald wat de effecten van alle inspanningen zijn. Dit roept de vraag op of wel weer met Toerdata Noorden in zee moet worden gegaan.

Het lijkt spreker logisch dat de provincie met een eigen visie komt.

De heer UDDING vindt de uitkomst van deze rapportage voor de provincie Drenthe een compliment waard. Zeker waar het gaat om het realiseren van grotere toeristische projecten, wat in hoge mate hand in hand gaat met de verbetering van de kwaliteit van natuur en landschap, is de teneur van het rapport duidelijk positief.

Een paar kritische kanttekeningen van de NRK maken sprekers fractie wat bezorgd. Het gaat om de twijfel over de betrouwbaarheid van de toeristische informatie, het hier en daar wat te rooskleurig inschatten van de werkgelegenheidseffecten en het feit dat in een aantal gevallen het economisch belang van ondernemers die willen uitbreiden in min of meer kwetsbare gebieden wordt onderbelicht.

Wat gaat de gedeputeerde met deze opmerkingen doen?

De VVD ziet ook graag dat GS zich inzetten om, waar mogelijk, de actualisatie van verouderde bestemmingsplannen te versnellen. Die verouderde bestemmingsplannen zorgen niet alleen voor problemen voor de ontwikkeling in de toeristische sector, maar ook voor ontwikkelingen in de zorg.

Ook de VVD hoort graag een reactie van het college op de conclusies van de NRK, ook al worden de aanbevelingen goeddeels overgenomen.

Spreker wil nogmaals de mogelijkheid van een natuurgrondbank onder de aandacht brengen, die, wanneer bedrijven willen uitbreiden in kwetsbare gebieden, compensatie met nieuw aangelegde natuur elders mogelijk maakt. Het college moet ook zijn best doen om uitplaatsing uit kwetsbare gebieden te optimaliseren. Een voorbeeld van een uitplaatsingsgebied is Darperheide in de nabijheid van Havelte, waar zandwinning, waterberging en toerisme hand in hand kunnen gaan. Ook de VVD is voor het uitwerken van een visie op toerisme en recreatie, omdat dit voor de sector duidelijkheid schept.

Mevrouw FRONCZEK is ook blij met het goede rapportcijfer voor Drenthe. Ook de SP hecht aan goed cijfermateriaal, want alleen op grond daarvan kunnen goede afwegingen worden gemaakt. Actualisatie van bestemmingsplannen en het ontwikkelen van een visie op recreatie en toerisme zijn van groot belang.

De heer BERENDS kan zich in hoge mate aansluiten bij het begin van het betoog van het CDA. De NRK constateert dat er bij de meeste toeristische projecten sprake is geweest van een zorgvuldige belangenafweging.

Het is merkwaardig dat het college wel de aanbevelingen maar de conclusies niet overneemt. Waarom is het uitgangspunt "dwingende redenen van groot openbaar belang" niet geoperationaliseerd. Is dit wellicht een verbeterpunt?

Er is nog geen toeristische beleidsnotitie. Moet de "bouwsteen/visie" van toeristisch-recreatief Drenthe (TRD) en de Stenden Hogeschool daarin voorzien?

Het college vindt de Terp-methodiek, die uitgaat van één structurele arbeidsplaats per 10 tot 15.000 bezoekers per jaar, een goed vertrekpunt, maar stelt ook dat er geen sprake is van een zaligmakende methodiek. Wat is het nu?

Ook de PvdA staat achter de uitspraak dat werk gemaakt moet worden van de actualisering van bestemmingsplannen.

De heer MUNNIKSMa heeft een groot probleem met de uitspraak van de NRK dat de provincie de aanbevelingen van het rapport wel, maar de conclusies ervan niet overneemt en dat er geen gelegenheid meer was ambtelijk of bestuurlijk te reageren.

Spreker heeft de pagina's 25 en 26 van het rapport enkele malen bestudeerd en zijn conclusie is dat het college in zijn reactie een op een ingaat op de conclusies en aanbevelingen.

Vooral de conclusie in de laatste alinea op pagina 25 trekt dat de provincie bij het stimuleren van toeristische projecten toerisme en recreatie koppelt aan andere kernkwaliteiten van gebieden, spreekt het college aan.

Mevrouw MULDER herhaalt haar vraag in hoeverre het college zich herkent in de conclusie dat bij de beoordeling van toeristische initiatieven het economisch belang onderbelicht blijft ten opzichte van het natuurbelang. In zijn reactie gaat het college hierop niet in.

De heer MEDEMBLIK meent ook dat het economisch belang onderbelicht blijft.

De heer MUNNIKSMa houdt vol dat het college uitvoerig op de conclusies en aanbevelingen is ingegaan. Overigens zei de ene woordvoerder van de NRK dat de conclusies niet zijn overgenomen, terwijl de andere woordvoerder zei dat dit wel het geval is. Hij houdt het op het laatste.

De vraag is hoe tot een goede belangenafweging kan worden gekomen. Het college erkent dat die belangenafweging scherper kan. Daarom ook is het project Natuurlijk Drenthe opgestart, waarin de provincie samen met de Recron, de Milieufederatie en de andere groene organisaties zoekt naar een goed evenwicht tussen het economisch belang en het belang van natuur of archeologie.

Het economisch belang van de recreatiesector wordt voor meer dan 80% bepaald door de unieke waarden van Drenthe. Want waarom gaat de toerist wel naar Drenthe en niet nog noordelijker? Het belang van natuur en economie samen dus samen op.

De provincie zal de komende tijd proberen, ondanks het feit dat zij daarbij op redelijke afstand wil blijven staan, te komen tot uitplaatsing van recreatiebedrijven die in de knel komen omdat zij te dicht in de buurt van archeologische of landschappelijke waarden komen. Daarvoor is in Westerveld en Midden-Drenthe een pilot ontwikkeld en wordt er nu in De Wolden en in twee andere gemeenten mee aan de gang gegaan. Daarna moeten de gemeenten het planologisch beleid verder handen en voeten geven. Het blijft dus niet bij de constatering dat de bestemmingsplannen voor het buitengebied niet goed zijn.

Hoeveel bestemmingsplannen verouderd zijn, kan spreker op dit moment niet zeggen. Maar veel ondernemers hebben ook wel baat gehad bij het achterlopen van bestemmingsplannen, want veel ontwikkelingen waar Drenthe nu heel gelukkig mee is, waren anders niet van de grond gekomen. Maar dit ontslaat de provincie natuurlijk niet van de verplichting goed te letten op de actualiseren van bestemmingsplannen.

Op het moment dat er sprake is van verouderde bestemmingsplannen, zullen in eerste instantie de fracties in de raden de colleges van burgemeester en wethouders daarop moeten wijzen. Pas in een later stadium kan de provincie vaststellen of er sprake is van het verwaarlozen van een taak. Spreker zal de mening van de commissie aan mevrouw Haarsma doorgeven. Zij kan de gemeenten hier dan in het portefeuillehoudersoverleg RO op wijzen.

Mevrouw MULDER erkent dat een verouderd bestemmingsplan soms goed uitwerkt voor bedrijven, maar er zijn ook voorbeelden dat een geactualiseerd plan meer mogelijkheden biedt.

Laat hoe Hoogeveen omgaat met de bestemmingsplannen voor het buitengebied een voorbeeld zijn voor de andere gemeenten.

De heer MUNNIKSMa verschilt niet van mening met de commissie als het erom gaat de bestemmingsplannen actueel te houden, al denkt de sector daar genuanceerd over. De gemeenten hebben de plicht bestemmingsplannen iedere tien jaar te actualiseren.

In het kader van de nieuwe Wet op de ruimtelijke ordening wil het college komen tot een bouwsteen/visie op het toeristisch beleid in 2020. Die bouwsteen/visie, die samen met het toeristisch bedrijfsleven en de Stenden Hogeschool ontwikkeld zal worden, moet over een jaar klaar zijn, waarna die in een statencommissie of de staten besproken kan worden.

Het is terecht dat de Rekenkamer zegt dat bij het toetsen van de gegevens één methodiek moet worden gevolgd en dat afwijkingen van die methodiek gemotiveerd moeten worden. Tot nu toe wordt gebruikgemaakt van de gegevens van Toerdata Noord, maar spreker staat altijd open voor suggesties voor verbetering.

De actualisatie van het kader rond de ecologische hoofdstructuur (EHS) maakt het mogelijk te salderen en te verplaatsen, waardoor waarschijnlijk niet eens een natuurgrondbank nodig is. Maar het ene stuk EHS is het andere stuk niet; het is altijd maatwerk.

TWEEDE TERMIJN

Mevrouw MULDER is blij dat alles fracties de roep om een visie delen. Het is hartstikke mooi dat GS al zijn begonnen met het ontwikkelen daarvan, maar spreekster stelt er prijs op dat PS daar kaderstellend bij betrokken worden.

Zij krijgt nog graag antwoord op de vraag wat met de aanbevelingen uit de pilot Westerveld is gebeurd.

De heer MUNNIKSMA zegt niet alle gesprekken over het nieuwe omgevingsbeleid bij te wonen. Hij weet wel dat er 13 bouwstenen gemaakt worden en dat de staten daar in zekere mate bij betrokken worden.

De pilot Westerveld heeft niet de echte oplossingen gebracht die ervan werden verwacht. Daarom is de provincie daar direct begonnen met de aanpak van natuurlijke recreatie en ontwikkelingsperspectieven. Een aantal bedrijven dacht meer op slot te zitten dan werkelijk het geval was. Er komt een subsidieregeling waarover de commissie in een volgende vergadering kan spreken.

Mevrouw MULDER stelt vast dat de gedeputeerde van mening is dat alle aanbevelingen zijn overgenomen en dat met de uitvoering ervan aan de slag is gegaan. Maar welke aanbevelingen vond de gedeputeerde dan niet opportuun?

De heer MUNNIKSMA wijst erop dat toen de rapportage over Westerveld in de commissie werd besproken, mevrouw Mulder al statenlid was. Het college heeft de conclusies van de commissie aangevuld met de conclusie dat het proces vast zat. De provincie wil nu het proces versnellen door samen met de gemeenten, de Recron en de Milieufederatie ontwikkelingsperspectieven op te stellen. Dit initiatief is door alle betrokkenen positief ontvangen.

Mevrouw MULDER vraagt of de gedeputeerde, wanneer hij merkt dat enkele aanbevelingen toch niet opportuun waren, hij dit de commissie wil melden.

De heer BERENDS vraagt nogmaals wat moet worden verstaan onder "dwingende redenen van groot openbaar belang" die het rechtvaardigen om in de natuur in te grijpen. Ook de Rekenkamer vindt dat de provincie hierover duidelijk moet zijn.

De heer MUNNIKSMA zegt dat de provincie deze problematiek op een andere wijze operationaliseert dan de Rekenkamer voorstelt, maar wel pragmatisch, namelijk door een koppeling te leggen met de ontwikkelingsperspectieven, waarin het economisch belang en de waarden van natuur en archeologie worden meegenomen. Dit kan aanleiding zijn om in een EHS-gebied van een paar bomen geen groot probleem te maken, mits er compensatie plaatsvindt. Maar de provincie gaat niet zover dat zij een hunebed verplaatst om een recreatiebedrijf uitbreidingsmogelijkheden te geven.

De VOORZITTER stelt vast dat de voorzitter van de NRK Drenthe een groot compliment heeft gegeven, dat de commissie grote zorgen heeft over de actualisatie van bestemmingsplannen, dat GS het eens zijn met de conclusies en aanbevelingen van de NRK, dat GS erkennen dat de belangenafweging hier en daar scherper kan en dat een bouwsteen/visie voor recreatie en toerisme wordt ontwikkeld, die de commissie binnen een jaar ter bespreking krijgt voorgelegd.

Spreeker stelt ook vast dat enkele vragen niet zijn beantwoord.

De heer LANGENKAMP wijst erop dat de gedeputeerde heeft toegezegd ook te bekijken of er bij Toerdata Noord wellicht een aanpassing moet plaatsvinden om echt betrouwbare cijfers te krijgen.

8. Brief van gedeputeerde staten van 6 maart 2008 over resultaten bestuurlijk overleg Meerjarenprogramma infrastructuur, ruimte en transport (MIRT) en Samenwerkingsagenda Noord-Nederland 2007 (SaNN)

De heer HUIZING zegt de motivering voor agendering van deze brief in zijn brief van 19 maart te hebben verwoord.

De agendacommissie van het AB-SNN vergadert op 22 april en daarom hoort hij graag of de commissie nog opmerkingen voor het AB heeft.

De PvdA-fractie constateert dat veel projecten uit het MIRT aangrijpingspunten hebben met het Regiospecifiek pakket (RSP). De PvdA wil vooral aandacht vragen voor het klaverblad bij Hoogeveen.

De heer OOSTERLAAK vindt het goed dat de commissie een lijst krijgt van zaken die in het SNN aan de orde komen. Kan de gedeputeerde de staten ook regelmatig een lijst toesturen met werken die in Drenthe aan de orde zijn en van de knelpunten die daarbij optreden, opdat de staten enig inzicht krijgen in hoe problemen en projecten zich tot elkaar verhouden?

De heer BATS zegt zich niet op een inhoudelijke behandeling van het document te hebben voorbereid.

Binnen de portefeuille verkeer en vervoer krijgen de staten al op behoorlijk detailniveau informatie. Het voorliggende document heeft betrekking op de meerjarige knelpunten op het terrein van infra, ruimte en transport. De staten kunnen hierover jaarlijks in het AB SNN en over de provinciale projecten in de staten discussiëren. Hij is daarom niet van plan te voldoen aan het verzoek om de staten nog meer detailinformatie te verstrekken.

De heer HUIZING wijst erop dat ten aanzien van het klaverblad bij Hoogeveen in het MIRT op pagina 2 in punt 7 een bepaalde verwachting wordt uitgesproken. Is die verwachting reëel?

De heer BATS zegt dat dit project geagendeerd blijft als groter probleem voor het overleg met de minister in mei. De oplossing die in punt 7 wordt genoemd werd in het Dagblad van het Noorden een maand geleden geen feitelijke oplossing genoemd, want het gaat om te korte wegvakken. Met Rijkswaterstaat wordt nu overlegd over een meer passende oplossing. Het is een wat krap gebied om tot een echte oplossing te komen. Voor die oplossing is geld nodig en vandaar dat het punt op de agenda staat van het overleg met de minister.

Onderkend wordt dus dat er een probleem is en dat dit probleem gelet op de nieuwe A37 en de aanpak van de N48 alleen maar groter wordt.

De heer HUIZING stelt vast dat wat in punt 7 staat dus wat te optimistisch is geformuleerd.

De heer BATS zegt dat de kleinschalige maatregel, die ook in financiële zin kleinschalig is, is opgepakt. De provincie en de gemeenten in de buurt van dat klaverblad willen een meer duurzame oplossing voor de toenemende verkeersintensiteit.

Wat in punt 7 staat, wordt uitgevoerd, maar eigenlijk wil de provincie meer.

Mevrouw MULDER waardeert het initiatief van de PvdA om dergelijke stukken voor de commissie te agenderen.

(De vergadering wordt voor enige tijd geschorst en daarna hervat.)

9. Statenstuk 2009-319: Convenant Regiospecifiek Pakket Zuiderzeelijn (ZZL)

De VOORZITTER zegt dat, omdat het stuk tijdens de vaststelling van de agenda nog niet beschikbaar was, het de A-status heeft gekregen.

De heer VEENSTRA meent dat de inhoud van het stuk in belangrijke mate invulling geeft aan de toekomst van Drenthe. De conclusie van de fractie van de PvdA varieert van waardering en trots tot de mogelijkheid om Meppel aan Overijssel toe te voegen.

De PvdA heeft waardering voor het college van Drenthe en het SNN voor de adequate reactie op de ontwikkelingen rond de ZZL. De fractie heeft ook geen behoefte aan allerlei discussies tot achter de

komma over structuur of mandaat. Iedere politieke partij kon de afgelopen maanden inhoudelijk reageren of punten agenderen en bestuurders hoeven niet altijd op provinciale staten te wachten.

De PvdA heeft in november al bekendgemaakt welke projecten voor haar prioriteit hebben: de aanpak van Assen-Zuid, de structuur van Emmen, Kolibri, versnelling van de spoorverbinding tussen Zwolle en Assen en de spoorverbinding Emmen-Zwolle, inclusief Coevorden. Deze projecten, die gebaseerd zijn op het Collegeprogramma, zijn in belangrijke mate gehonoreerd.

Kolibri, het project voor het openbaar vervoer in de regio Assen-Groningen, komt wat minder goed uit de verf, want uitvoering daarvan blijft voorlopig beperkt tot de stad Groningen en voor Assen moet fors ingeleverd worden op de oorspronkelijke opzet. Was er eerst sprake van een tramverbinding, het is nu een snelbus. Waarom is dit gebeurd, wat zijn hiervan de consequenties, kan hier nog verandering in optreden en wat betekent deze wijziging financieel?

Hoe pakt het RSP financieel voor Drenthe uit ten opzichte van de oorspronkelijke bijdrage voor de ZZL?

Spreker gaat ervan uit dat alle in het stuk genoemde projecten nog afzonderlijk aan de staten worden voorgelegd.

Een regio valt in het pakket een beetje buiten de boot. In Meppel zijn de afgelopen tijd als gevolg van fusies een paar grote werkgevers vertrokken en er volgen waarschijnlijk nog meer. Hoe ziet het college de positie van Zuidwest-Drenthe in relatie tot het RSP, welke vervangende werkgelegenheid zou Meppel moeten krijgen en is het niet veel beter Meppel in relatie tot de regio-Zwolle te brengen. Heel gechargeerd gezegd: is Meppel niet beter af als onderdeel van Overijssel?

De heer VAN DE BOER wil in zijn compliment voor het bereikte resultaat nadrukkelijk ook de ambtelijke ondersteuning betrekken.

Bij het kiezen van voor Drenthe belangrijke projecten heeft sprekers fractie een aantal uitgangspunten gehanteerd: zorgen dat er niet versnipperd wordt, versterking van de infrastructuur en impulsen voor de economische activiteit en dat alles ook nog in samenhang.

Is er zicht op dat de verdeling op basis van het bereikte akkoord in takt blijft? In hoeverre is de cofinanciering vanuit Drenthe geborgd? Op grond van welke argumenten is Kolibri voor Drenthe in de ijskast gezet? Zijn er misschien inhoudelijke problemen?

De VVD is verder voor de plannen voor de regio Assen-Groningen en voor het pakket voor Zuidoost-Drenthe.

In Coevorden doen zich belangrijke ontwikkelingen voor op het gebied van transport en logistiek, ontwikkelingen die liggen op het snijvlak van weg, rail en water en die, gelet op het achterland, alleen maar belangrijker worden. Ziet het college mogelijkheden om aan de wensen van Coevorden te voldoen?

Mevrouw MULDER wijst erop bij een vorige gelegenheid aandacht te hebben gevraagd voor de zeggenschap, de financiering en de cofinanciering.

Het is goed dat een provinciegrens overschrijdend afgewogen pakket voorligt. Daaraan is in de provinciehuizen hard gewerkt en natuurlijk is er ook heel hard gelobbyd bij de partijgenoten in Den Haag. Het komt niet vaak voor dat de staten over een zo groot bedrag voor het Noorden en Flevoland spreken. Het gaat om in totaal € 2,7 miljard, waarvan voor Drenthe een bedrag van € 166 miljoen aan cofinanciering. Hiervan is in de periode 2008-2020 € 20 miljoen bestemd voor het REP, bijna € 78 miljoen voor de bereikbaarheid en € 68 miljoen voor het Regionaal Mobiliteitsfonds.

Spreekster hoort graag hoe zij de relatie tussen deze cofinanciering en het Stimuleringsfonds Drentse projecten moet zien. Het gaat om heel veel geld en dan moet wel een integrale afweging gemaakt kunnen worden.

Het Drentse deel van het convenant zal nader worden afgestemd met de colleges van Assen, Coevorden, Emmen en Hoogeveen opdat de staten de resultaten van die afstemming in hun besluitvorming kunnen betrekken.

Als de grip van de staten op de besluitvormingsprocessen niet goed georganiseerd wordt, hebben de volgende staten daar zeker last van en daarom moet een en ander heel zorgvuldig gebeuren. Daarom krijgt het CDA graag een plan van aanpak voor het uitvoeringsprogramma voorgelegd, waarin expliciet de beslismomenten en de eisen per programma en per project zijn vermeld.

Het is belangrijk dat de staten voorafgaande aan het periodieke bestuurlijke overleg tussen Rijk en regio de bestuurders duidelijk kunnen maken wat zij belangrijk vinden.

Is het mogelijk de projecten die alleen op Drenthe betrekking hebben, via de normale begroting te laten lopen?

Met betrekking tot Coevorden pleit het CDA voor een rail fly-over. Zo'n voorziening is heel belangrijk voor het Europark waar de werkgelegenheid de komende jaren misschien wel verdubbelt. Zo'n fly-over maakt het mogelijk het goederenvervoer uit het centrum van Coevorden te halen.

De heer VEENSTRA vraagt of deze door het CDA bepleite toevoeging wel past in de integrale afweging.

Mevrouw MULDER zegt dat dit zeker het geval is.

Ook de afhandeling van het transport over de weg bij Coevorden vraagt de aandacht. Moet oplossing van die problematiek per se uit dit RSP komen, of heeft het college nog ander geld achter de hand om dit te realiseren? Een aantal zaken die hiermee te maken hebben, zit wel in het RSP maar dit juist niet, terwijl oplossing van dit probleem voor de regio Emmen-Coevorden wel heel belangrijk is.

Er is dus zeker sprake van een integrale afweging.

De heer OOSTERLAAK zegt dat het bedrag van € 2,6 miljard neerkomt op bijna € 2000,- per inwoner van Noord-Nederland. Het is een smak geld die zorgvuldig besteed moet worden.

In de beleidsbrief staat onder "meetbaar/beoogd beleidseffect" dat het geld een belangrijke positieve bijdrage zal leveren en dat het effect voor de werkgelegenheid kan oplopen tot enkele duizenden arbeidsplaatsen. Kan per project worden aangegeven welke effecten van uitvoering ervan te verwachten zijn, bijvoorbeeld hoeveel mensen er werk door krijgen.

De projecten passen in het concentratiebeleid langs de ontwikkelingsassen en de ruimtelijke kwaliteit van het tussenliggende gebied zal gehandhaafd worden. Het gaat dus om het versterken van wat goed gaat en waar groei is. In hoeverre dragen de projecten ook bij aan de verbetering van de infrastructuur van gebieden die economisch gezien nu niet in de kopgroep zitten, maar die wel een steuntje in de rug verdienen? Of wordt strikt vastgehouden aan de visie van het Kompas?

Het college heeft gekozen voor onderhandelingen van de Werkgroep ZZL met de minister en dus niet voor de werkwijze van "Dit tekent Drenthe". Waarom nodigt het college op het ene moment iedereen uit om mee te praten en kiest het op het andere moment, namelijk als het geld verdeeld moet worden, voor grote beslotenheid?

Eigenlijk zijn de onderhandelingen over het Convenant al afgesloten voor de ZZL definitief is afgeblazen. Heeft de grote haast om dit Convenant te ondertekenen iets te maken met de inschatting dat de regering richting het Noorden feitelijk onbetrouwbaar is?

Kan het college aangeven in welke fase van planvorming de diverse projecten inmiddels verkeren? In hoeverre staan de voor- en nadelen en consequenties inmiddels op een rij?

Wat betekent de boogverruiming van het spoor bij Hoogeveen? Het idee van een doorrazende trein tussen Zwolle en Groningen staat op gespannen voet met een betere aansluiting van Zuidwest-Drenthe op het OV. Betekent de boog dat alleen nog de dieseltrein in Hoogeveen gaat stoppen?

Wordt station Hoogeveen een zijtak van de doorgaande spoorlijn, of moet het hele station verplaatst worden naar de boog? Wat betekent dit dan voor de ontwikkeling van het stationsgebied van Hoogeveen? Wat heeft het overleg van het college met de diverse gemeenten hierover opgeleverd?

De heer LANGENKAMP vraagt of de heer Oosterlaak werkelijk denkt dat het station van Hoogeveen verplaatst gaat worden. Bij het rechte trekken van de bocht is het station een van de vaste punten.

De heer OOSTERLAAK gaat ervan uit dat de aan te leggen bocht vast niet dwars door Hoogeveen komt te liggen. Vanuit Groningen geredeneerd is het logisch om de bocht die het spoor bij Hoogeveen maakt, te laten vervallen.

Waarom is in het RSP is wel een centrumplan voor Emmen opgenomen, maar geen centrumplan voor bijvoorbeeld Meppel, Coevorden en Hoogeveen? Wat maakt Emmen zo bijzonder?

Ook de keuze voor wel een station ten zuiden maar niet te noorden van Assen, waar toch ook uitbreidingen voorzien zijn, roept vragen op, net als de verbetering van de wegen rond Assen en niet van die rond Coevorden.

Welke financiële risico's loopt Drenthe met de uitvoering van deze projecten en hoe blijven provinciale staten bij de voortgang ervan betrokken?

De heer MEDEMBLIK vindt dat een prachtig resultaat voorligt. Het gaat om een enorme opsteker voor Drenthe, waarmee de komende jaren flink aan de slag kan worden gegaan.

Hoe wordt met de uitdaging van het enorme bedrag aan cofinanciering omgegaan?

Gaat het bij de regionale cofinanciering van het REP om een harde toezegging en is daar ook een termijn voor bekend?

Over het station Hoogeveen is inderdaad onduidelijkheid ontstaan en op dit punt onderschrijft de ChristenUnie de vragen van de SP.

Op pagina 4 van de toelichting wordt melding gemaakt van een overtekening van het regionaal mobiliteitsfonds met € 500 miljoen, toevallig precies de kostprijs van de spoorlijn Heerenveen-Groningen. Hoe wordt met die overtekening omgegaan? Zijn er inverteertheffingen, bij voorbeeld via kostenbeheersing en innovatief aanbesteden? Hoe reëel is de mogelijkheid dit bedrag in de periode tot 2020 in te verdienen?

Is het alleen mogelijk binnen de bestaande financiële bronnen te schuiven en gaat een nieuw project dan ten koste van een ander, reeds voorgesteld project?

Hoever is Coevorden gevorderd met het uitwerken van de in zijn brief genoemde plannen?

De heer LANGENKAMP wil nog een laatste poging doen om veranderingen in het voorstel aan te brengen. Het gaat dan vooral om de lightrail tussen Assen en Groningen, Kolibri dus. Kan het college uitleggen waarom dit belangrijke project is weggefallen, terwijl Kolibri in de Regiovisie Groningen-Assen toch altijd het paradepaardje was? Nu lijkt het of Assen-Zuid veel belangrijker is dan Assen-Noord.

Een rail fly-over bij Coevorden is een interessant idee, vooral als die gecombineerd wordt met een spoorlijn tussen Coevorden en Hoogeveen, waarmee de afvoerlijnen richting Duitsland en Twente verbeterd worden.

De heer BATS zegt dat het voorliggende akkoord op drie pijlers steunt. Direct na het besluit van het kabinet in november zijn de staten geïnformeerd over de stand van de zaken en over de verdere stappen in de onderhandelingen met het Rijk. In december heeft het college vervolgens zijn visie aan de staten voorgelegd.

Een groot aantal fracties heeft steun gegeven aan die visie en de onderliggende projecten, waarna het college daar verder mee aan de slag is gegaan.

De Tweede Kamer had het Noorden opgedragen om naast de variant HST3 van de ZZL ook een regiospecifiek pakket te maken. Daarvoor is een basis gezocht in de documenten die in 2006 in de structuurvisie ZZL en in het bijzonder in de aanvullende structuurvisie ZZL waren opgenomen, omdat de daarin genoemde Drentse projecten al onderzocht waren. Assen-Zuid bestond al enige tijd en dit

project kon de Ecorys toets der kritiek doorstaan; sterker, het is volgens het Rijk een van de beste projecten.

In de onderhandelingen met het Rijk en de regio is vanuit Drenthe aangekoerst op balans in draagvlak en uitvoering. Toen de staten van Drenthe besloten € 50 miljoen, wat enkele jaren later € 70 miljoen werd, te cofinancieren voor een MZB of een ZZL-variant in andere vorm, was Drenthe nog een marginale speler. Drenthe zou maar een klein deel van het bedrag van € 1 miljard aan cofinanciering leveren en had daar in de onderhandelingen rekening mee te houden.

Het college is trots op het bereikte resultaat, want Drenthe krijgt grofweg 20% voor Assen-Zuid, 20% voor het REP en via het mobiliteitsfonds en de motie-Koopmans zo'n 19%, al met al 20% van het geheel voor de projecten die een cofinancieringsverplichting met zich brengen. De zuidelijke ringweg bij Groningen is dan nog niet meegeteld.

Het college is op basis van de structuurvisie, de aanvullende structuurvisie en de signalen vanuit de staten de onderhandelingen ingegaan.

Het CDA, de PvdA, de VVD en de CU hebben bij hun partijgenoten in Den Haag gelobbyd, wat geresulteerd heeft in additionele middelen. Zo zorgt de motie-Koopmans voor een extra € 160 miljoen voor het upgraden van het spoor, wat een extra impuls voor Drenthe betekent. In dat pakket zitten maatregelen voor het kernnet en die zijn van belang voor alle gemeenten aan het spoor. De aanpassing bij Herfte, waarvoor € 80 miljoen beschikbaar is, is van geweldig belang om meer treinen te laten lopen. Met de boogverruiming bij Hoogeveen voor € 20 miljoen wordt beoogd extra sneltreinen Hoogeveen en Meppel te laten aandoen. NS doet pogingen om dit project eerder aan te pakken.

Bij Kolibri gaat het om meer dan alleen light train en smalspoor, Kolibri is het concept voor het OV in het stedelijk netwerk Groningen-Assen, inclusief Qliners, bussen, transferia en nieuw te bouwen stations.

Drenthe heeft, zeker in financieel opzicht, een optimaal pakket binnengehaald. In de aanvullende structuurvisie wordt alleen Kolibri fase I genoemd en in Noordelijk verband is geen opening te vinden voor opname van fase II en de light train, een voorziening die zeer hoog staat op het wensenlijstje van het college. De vraag is dan hoe die spoorverbinding vanuit Drents perspectief gefinancierd moet worden. Het Rijk zal geen enkele millimeter toegeven op Assen Zuid, dat een rijksproject is en door Ecorys positief is getoetst. Hetzelfde geldt voor Emmen. De enige mogelijkheid is dan geld weg te halen bij de spoorlijn Zwolle-Coevorden-Emmen, maar dat wil het college niet, omdat daarmee de balans uit het RSP voor de provincie zou zijn verdwenen. Tussen Assen en Groningen wordt met de voorgestelde aanpassingen de intensiteit van zowel de stoptreinen als die van de sneltreinen geborgd.

De heer LANGENKAMP neemt aan dat ook Groningen het belang van Kolibri fase II wel inzag. Was de samenwerking tussen stad Groningen, provincie Groningen en Drenthe niet voldoende om Fryslân om te praten?

De heer BATS zegt niet alle ruzies openbaar te maken. De ambitie van het college is een light train-variant richting een luchthaven met meer exposure en dan naar Groningen. Samen met Assen onderzoekt de provincie de mogelijkheid van zo'n verbinding.

In het kader van het voorliggende pakket, waarvoor de aanvullende structuurvisie als onderlegger diende, in welke visie Kolibri II niet werd genoemd, waarbij een x-bedrag te verdelen was dat na veel dooronderhandelen is uitgekomen op € 2.160 miljoen, was op geen enkele manier draagvlak te vinden voor de variant Kolibri II. Het college heeft wel een poging gedaan, maar heeft, gelet op wat Drenthe vanaf het begin bereid was mee te financieren, snel eieren voor zijn geld gekozen toen de mogelijkheid werd geboden om in Zuidoost-Drenthe een flinke slag te maken met een spin-off in zuidelijke richting van de ontwikkelingsas. Het stedelijk gebied Coevorden-Emmen kan hierdoor een geweldige impuls krijgen. Het risico van amendering van dit pakket brengt een op een consequenties met zich voor de inzet van gelden in dat gebied.

De heer VEENSTRA stelt vast dat de gedeputeerde eigenlijk zegt dat bij het inbrengen van Kolibri fase II Drenthe de verbetering van het spoor Zwolle-Coevorden-Emmen kwijt is. Welke bedragen zijn met fase II van Kolibri gemoeid? Betekent aanvaarding van het voorliggende pakket dat definitief afscheid moet worden genomen van Kolibri fase II?

De heer LANGENKAMP kan zich haast niet voorstellen dat Kolibri fase II niet in de structuurvisie stond. Ook in het ZZL-verhaal was de light train bedoeld om de passagiers vanuit Drenthe naar Groningen te krijgen.

De heer BATS zegt dat het antwoord op de vraag van de heer Veenstra "neen" is.

De heer VEENSTRA vraagt hoe Drenthe fase II dan gerealiseerd krijgt als deze niet in dit pakket zit.

De heer BATS zegt dat nog steeds niet duidelijk is of fase II ook voldoet aan een positieve maatschappelijke kosten-batenanalyse (MKBA). Met veel geringere investeringen dan die voor een light train verbinding tussen Assen en Groningen kan hetzelfde of misschien nog wel veel meer worden bereikt. Samen met Assen wordt een aantal varianten onderzocht. Fase II is dus niet van tafel, maar het is geen onderdeel van het pakket.

Het antwoord op de vraag of een keuze voor fase II een einde betekent voor de ontwikkelingen rond Coevorden is "ja", omdat dat de enige mogelijkheid is om geld uit het pakket te verplaatsen.

De heer VEENSTRA vraagt of Groningen niet bij de besprekingen over fase II van Kolibri wordt betrokken.

De heer BATS zegt dat in het portefeuillehoudersoverleg van deze week het Kolibri-concept nog aan de orde is. Het gaat dan niet alleen om tram en trein, maar ook over busverbindingen. Onderdelen van dit Kolibri-pakket zijn terug te vinden in de details van het voorliggende voorstel, ook al heeft het niet de naam Kolibri. De busverbindingen in Noord-Drenthe zijn onderdeel van het Kolibri-project. De ontwikkeling van station Assen-Zuid en de ontwikkeling van het OV aldaar, is daar ook onderdeel van. Kolibri is dus niet vergeten, alleen de light train-verbinding valt erbuiten.

De heer VEENSTRA constateert desondanks dat de oorspronkelijke opzet van fase II verder weg is dan ooit.

De heer BATS herhaalt dat de Drentse bijdrage aan de ZZL in eerste aanleg € 50 miljoen was, waaraan in 2002 nog € 20 miljoen is toegevoegd.

De heer VEENSTRA vraagt of het voor Drenthe nog steeds om hetzelfde bedrag gaat of dat dit inmiddels is verhoogd.

De heer BATS zegt hierover nog in overleg te zijn met de betrokken gemeenten, want uiteindelijk moeten zij ook cofinancieren. Het convenant blijft een convenant tot de provincies hun cofinancieringsverplichtingen hebben toegezegd. Aan ieder project, behalve aan de motie-Koopmans, hangt een cofinancieringsverplichting. Zo is het uiteindelijke bedrag voor Assen-Zuid bekend, maar wordt over de onderlinge verdeling van de cofinanciering nog met de gemeente onderhandeld. Bij de Voorjaarsnota 2008 zal het college een bredere en ruimere voorzet geven.

Na de gesprekken met de individuele gemeenten, waarna convenanten met de gemeenten worden afgesloten, zullen projectteams en stuurgroepen ervoor moeten zorgen dat tot 2020 met de daarvoor aangegeven kasritmes projecten op tijd worden gezet. Na de zomervakantie komt het college hiermee bij de staten terug.

Op 10 december 2007 is een brief van het college van Coevorden binnengekomen, waarin een aantal projecten is genoemd, waarover die gemeente in het kader van het RSP met de provincie van gedachten wil wisselen. Spreker heeft Coevorden gevraagd wat de prioriteiten van die gemeente zijn en heeft daarbij aangegeven hoe GS daar tegenaan kijken. Coevorden heeft zijn vertrouwen uitgesproken dat die gedachten de komende tijd op een goede manier op projecten worden gezet. In de aanvullende structuurvisie heet het project Spoorlijn Zwolle-Coevorden-Emmen. De spoorse activiteiten zijn van belang voor het toewijzen van gelden. De provincie gaat met Coevorden bespreken hoe op een slimme manier in Coevorden met het spoor en met de centrumontwikkeling rond het spoorgebied kan worden omgegaan en hoe slim met Europark kan worden omgegaan in relatie tot de dieseltrein die nu nog over Duits grondgebied moet rijden om de wagons te rangeren. Bij de overname van de exploitatie van de spoorlijn Zwolle-Emmen is gesproken over baanvakverdubbeling bij Dalen, maar nu wordt ook onderzocht hoe op een meer handige manier tot verbreding van het spoor kan worden gekomen, opdat de intensiteit van het personenvervoer en het goederenvervoer kan worden verhoogd en waarbij het tevens mogelijk is de dingen te doen waar Coevorden al een hele tijd op wacht. Het is nu het moment om de voorsprong die Coevorden op andere steden in Noord-Nederland heeft, uit te nutten en alle ambities op projecten te zetten. Als die projecten concreet zijn, krijgen de staten die voorgelegd. Coevorden is positief over deze opzet.

Mevrouw MULDER stelt vast dat provincie en gemeente samen zoeken naar de meest ideale vorm om de trein op het Europark te krijgen, wat eventueel in plaats van met een stukje extra spoor ook kan met een fly-over. Als dit het moment voor Coevorden is, betekent dit dan ook dat de wensen van de staten voor Coevorden gerealiseerd gaan worden?

De heer BATS zegt dat alle onderdelen een op een met Coevorden besproken zullen worden. Als de fly-over binnen de financiële kaders en met de cofinancieringstaakstelling van de gemeente mogelijk is, is zo'n fly-over een van de mogelijkheden. Er zijn dus meer partijen bij betrokken: in eerste instantie Coevorden, maar ook Europark en de staten. Alles wat op Drentse schaal besproken wordt, komt in de staten terug, want de staten moeten daarmee instemmen.

Spreker hoopt dat Meppel in ieder geval deze bestuursperiode nog bij Drenthe blijft, want hij is niet van plan te verhuizen.

Meppel kan groot profijt hebben van de aanleg van de Hanzelijn. Meppel denkt ook in die richting, want de intensivering van de relatie met Zwolle staat prominent op de agenda. Het zesbaans maken van de A28, de aandacht voor het Meppelderdiep en de keersluis en de motie-Koopmans die een grote weerslag zal hebben op de mogelijkheden per spoor voor Meppel, zorgen voor grote mogelijkheden. Over wegtrekken van bedrijven uit Meppel is het college met Meppel in gesprek en het college is bereid de economische mogelijkheden bij tijd en wijle een handje te helpen.

De heer VEENSTRA vraagt het college om op korte termijn in een notitie aan te geven wat het met dit gebied van plan is en welke kansen en bedreigingen het met de gemeente ziet. In die notitie moet aandacht zijn voor de gevolgen van de wegtrekkende werkgelegenheid, de kansen die de verbreding van de A28 schept, de relatie met Zwolle en de relatie tot het RSP.

De heer BATS zegt dat wanneer de staten volgende week met het RSP instemmen het alleen nog gaat om de ontwikkelingen op het kernnet spoor. Een notitie daarover is dan niet meer nodig. Over de kansen voor de regio Zuid-West heeft spreker gisteren nog overleg gehad met gedeputeerde Klip. Het gaat in Zuid-West om de ontwikkelingen bij de Wijk, de ontwikkelingen van het watergebied en de keersluis. Als de notitie niet voor 1 juli niet hoeft te verschijnen, zegt hij die graag toe.

De heer VEENSTRA merkt op dat wanneer de notitie over Eelde voor 1 juli verschijnt, die voor Meppel voor 1 september kan verschijnen.

De heer BATS zegt met betrekking tot Eelde de statenvergadering af te wachten.

Met de notitie over Meppel gaat hij aan de slag.

In Groningen is het RSP verleden week besproken en de staten hebben zich in positieve zin uitgesproken. Het Presidium van Fryslân heeft besloten meer tijd voor voorbereiding nodig te hebben en het stuk wordt in die provincie in mei behandeld. Of het akkoord intact blijft, is niet te voorspellen. Groningen laat het waarschijnlijk wel intact, maar van Fryslân durft hij dat niet te zeggen. Spreker hoopt echter oprecht dat de provincies er met hun drieën uitkomen en dat het akkoord eind mei aan de minister kan worden voorgelegd.

Voor de bedragen waarmee al rekening is gehouden, is de cofinanciering van Drenthe geborgd, maar er moet nog wel flink met de gemeenten onderhandeld worden om hun aandeel substantieel te laten zijn. Het is ook heel simpel: geen cofinanciering, geen project.

De plannen voor Kolibri staan niet in de ijskast, want in het RSP zitten elementen van Kolibri, maar fase II niet.

Bij de Voorjaarsnota 2008 krijgen de staten het bredere verhaal over de cofinanciering en daarna volgen per project de echte details. De staten zullen hier steeds mee moeten instemmen, net zoals de raden met de voorstellen die op hun gemeente betrekking hebben moeten instemmen.

De regio is ervan overtuigd de zaken slim aan te kunnen aanpakken, soms zelfs wel slimmer dan het Rijk en wil daarom graag dat het Noorden de regie krijgt. Het Noorden wil de regie zo optimaal mogelijk gedecentraliseerd hebben, waarbij provincie en gemeente vanuit hun eigen beleidsvisies bij projecten gelijkwaardige partijen zijn.

Spreker gaat ervan uit dat in de begroting die in het najaar verschijnt de zaken meerjarig redelijk concreetiseerd zijn. Er zal uitgegaan worden van bestuursperiodebegrotingen, omdat het om meerjarige verplichtingen gaat. Spreker sluit niet uit dat de Begroting 2009 zal worden uitgebreid met kolommen voor de langere termijn.

Spreker wijst erop dat is gekozen voor inzet op de stedelijke gebieden omdat daarmee de grootste spin-off voor het totale gebied te bereiken is. Daarom is vooral gekozen voor spoorinfra. Op www.zuiderzeelijn.nl zijn alle projecten te lezen, maar bij de behandeling van de projecten in de staten zal er meer op worden gelet of de concrete doelen in relatie zijn met de cofinanciering die Drenthe daarvoor moet opbrengen. Een aantal doelen is echter lastig kwantificeerbaar.

Omdat het Noorden de uitvoering van het REP helemaal in eigen hand wil hebben, zal nog flink onderhandeld moeten worden want EZ wil de zeggenschap houden over een kwart van het pakket. De uitvoeringssystematiek zal die van de lijnen van OP EFRO zijn, want die systematiek biedt meer mogelijkheden dan de lijn van Koers Noord.

De plannen zijn in alle openheid aan de staten voorgelegd en zij hebben daar in november en december dan ook over kunnen spreken. Hierbij is dus niet de lijn van "Dat tekent Drenthe" gevolgd. Overigens zal bij een eventuele volgende ZZL die lijn wel gevolgd worden.

Het antwoord op de expliciete vraag of haast moet worden gemaakt, omdat het Noorden met een onbetrouwbaar kabinet te maken heeft, is "nee". Er is haast gemaakt omdat het bijzonder vervelend zou zijn wanneer individuele politieke partijen in Den Haag andere doelen gingen definiëren. De minister is tot nu toe erg coöperatief geweest.

Uiteraard zullen de projecten gefaseerd moeten worden, want al denkt het Noorden het allemaal in tien jaar te kunnen doen, de kasritmes van het Rijk lopen tot 2020.

De boogverruiming bij Hoogeveen geeft de mogelijkheid om op het bestaande spoor meer sneltreinen te laten rijden en de stoptreinen te handhaven. Het wordt hiermee mogelijk het totale spoorse net van Groningen naar Zwolle te verdubbelen. Het is dus zeker geen verslechtering, maar integendeel de garantie voor Hoogeveen dat het allemaal beter wordt.

De heer OOSTERLAAK leest in het stuk dat het vooral gaat om het verhogen van de snelheid van de intercity's; de mogelijkheid om meer intercity's en stoptreinen te laten rijden wordt niet vermeld. De boog is dus niet bedoeld om de reistijd met enige minuten te bekorten?

De heer BATS wijst erop dat het een wel met het ander te maken heeft. Bij Beilen komt een zijspoor, waarop goederentreinen even in de wacht kunnen worden gezet. Tezamen met de bochtafsnijding bij Hoogeveen betekent dit tijdwinst. NS en Prorail zeggen dat de voorgestelde maatregelen betekenen dat op dit traject meer treinen kunnen rijden. Voor het spoor geldt in feite hetzelfde als voor een vliegveld: het aantal start- en landingsbanen bepalen het aantal slots.

Het college heeft met de voorliggende plannen een keuze gemaakt voor die regio's waar het de grootste spin-off verwacht. Spreker is de onderhandelingen ingegaan met Assen als kopstation voor de ZZL en is langzaam uitgekomen bij wat nu op tafel ligt. Ook het college had voor de andere steden in het kader van het RSP graag meer gedaan, maar het bereikte resultaat was de limit. Hoogeveen weet ook waarom het niet in het pakket zit. Meppel weet dat er een link mogelijk is met de Hanzelijn.

Er komt een risicoparagraaf die niet alleen op het geld maar ook op de uitvoering zal zijn gericht. Bij het schrijven van die risicoparagraaf zal er nauwkeurig op worden gelet dat de plannen ook echt waargemaakt worden.

Hoe met de overtekening van het mobiliteitsfonds met € 500 miljoen moet worden omgegaan, zal nog met de gemeenten besproken worden. Op Drentse schaal kan met de projecten geschoven worden. Door dingen slimmer te doen of de ambities bij te stellen kan inverdiend worden, wat nodig is om in de ambities met Emmen en Coevorden overeind te houden. Als dat niet lukt, zal in de ambities gesneden moeten worden. Niet alleen de provincie, ook de andere partijen zullen hun best moeten doen.

TWEEDE TERMIJN

De heer VEENSTRA begrijpt dat toevoegingen ten behoeve van Coevorden moeten passen in het pakket.

Het is hem ook duidelijk wat dit pakket voor Kolibri betekent. Er moet een keuze worden gemaakt tussen Kolibri fase II en de spoorlijn Zwolle-Coevorden-Emmen. Hij zal hierover met de fractie overleggen.

De projecten komen terug in de Voorjaarsnota, de begroting en de meerjarenbegroting en daarna nog eens afzonderlijk. Dat is een prima afspraak.

Over de kansen voor Meppel en de hele regio Zuidwest-Drenthe wil de PvdA graag een keer afzonderlijke debatteren.

Het stuk moet de B-status krijgen.

Mevrouw MULDER is blij met de toevoegingen voor Coevorden.

Met betrekking tot de cofinanciering blijft natuurlijk wel staan dat nu een besluit over een enorm bedrag wordt genomen. Wanneer dit enorme bedrag wordt uitgegeven aan asfalt en spoor, blijft er misschien niets over voor de zorg. Dat maakt de afweging heel moeilijk, want nu is nog niet duidelijk hoeveel ruimte de Voorjaarsnota nog biedt. Als er namelijk vanuit de gemeenten geen cofinanciering komt, moet de provincie wel ieder jaar € 15 miljoen bijleggen.

De heer VAN DE BOER dankt de gedeputeerde voor het heldere en bondige antwoord op zijn vragen. Het verheugt hem dat de gedeputeerde samen met de regio's op basis van gelijkwaardigheid wil bekijken wat voor hen het beste is. Dat is namelijk de garantie om niet alleen tot een goede afweging maar ook tot een goede cofinanciering te komen. Het is immers "geen cofinanciering, geen project". Met betrekking tot Coevorden heeft het antwoord de VVD tevredengesteld.

De verankering en borging van de cofinanciering in voorjaarsnota dan wel in andere tussentijdse stukken ziet de fractie met belangstelling tegemoet, omdat de staten hiermee de mogelijkheid krijgen de projecten te volgen.

De heer OOSTERLAAK zegt dat het verhaal over het spoor bij Hoogeveen hem nog niet helemaal duidelijk is. Volgens hem ligt het niet aan het spoor dat er op dit moment niet meer intercity's rijden.

Bij wie ligt de regie bij grensoverschrijdende projecten?

Als de minister wat betreft de financiën zo betrouwbaar is als de gedeputeerde denkt, is het nu toch al mogelijk beter aan te geven welke effecten bepaalde projecten hebben voor de werkgelegenheid of infrastructuur? Het gaat bij deze projecten toch vooral om het Rijk en de provincie?

De heer MEDEMBLIK vindt het begrijpelijk dat de cofinanciering nog niet helemaal duidelijk is. Het stuk moet de B-status krijgen.

De heer LANGENKAMP zegt dat GroenLinks in de statenvergadering vooral terug zal komen op Kolibri fase II. De gedeputeerde heeft misschien eieren voor zijn geld gekozen, GroenLinks is nog niet zover.

De heer BATS hecht eraan te melden dat op het moment dat de steden van Drenthe hun cofinancieringsbijdrage niet leveren, de provincie het geld ook niet beschikbaar stelt. Op dat moment is er dus geen project.

De heer LANGENKAMP gaat ervan uit dat het dan wel om substantiële bedragen moet gaan.

De heer BATS bevestigt dat het om wezenlijke bedragen moet gaan. Het gaat immers om gezamenlijke doelen. De onderhandelingen over de cofinanciering zal spreker stevig ingaan.

In de mobiliteitsfonds-projecten en projecten van het Rijk is geen sprake van grensoverschrijding. De spin-off zal in Emmen en Coevorden natuurlijk wel grensoverschrijdend zijn.

Voor de uitvoering van de motie-Koopmans blijft de regie in handen van het Rijk. Als het om het REP gaat, zal geprobeerd worden de projecten zoveel mogelijk in de provincie te beleggen. Maar als het om voor Drenthe gunstige projecten gaat, die in Groningen of Fryslân moeten worden uitgevoerd dan zal de regie bij die provincies liggen.

De VOORZITTER stelt vast dat er brede waardering is voor het resultaat van de onderhandelingen. Kolibri fase II, Hoogeveen en cofinanciering zijn nog vraagpunten. Het stuk krijgt de B-status.

10. Brief van gedeputeerde staten over het mandaat bestuursakkoord Rijk-provincies 2009-2011

Mevrouw KLIP merkt op dat bij de positie van de provincie al een aantal jaren vraagtekens worden gezet. In plaats van hierover verdrietig te worden, kan ook geprobeerd worden de positie van de provincie nog eens duidelijk te markeren, zoals PS van Drenthe hebben gedaan door het instellen van de commissie-Van der Tuuk.

Dit gevoegd bij het feit dat het Kabinet wil dat de provincies € 800 inleveren was reden om het hele brede scala van provinciale taken eens goed te bekijken. De discussie hierover is direct na de verkiezingen door het Interprovinciaal Overleg (IPO) opgestart en nadat verleden jaar de onderhandelingen over een bestuursakkoord niet goed gegaan zijn, is een commissie ingesteld waarin vertegenwoordigers van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) en de provincies zitting hebben, de commissie-Lodders, die een stuk heeft geproduceerd op basis waarvan het conceptmandaat is gebaseerd. Bijna alle colleges van GS kunnen zich vinden in het rapport-Lodders en delen de visie dat het momentum dat er nu is gebruikt moet worden als kans om de provincie duidelijk te positioneren. BZK is op dit moment een bondgenoot van de provincies. Het ministerie beschouwt de provincie als een autonome gelijkwaardige bestuurslaag met een open huishouding en een eigen belastinggebied, die zelf initiatieven kan nemen voor beleid dat een meerwaarde heeft voor de provincie.

Natuurlijk moeten wel keuzes worden gemaakt. Wanneer over een aantal maanden ook de commissie-De Hondt over de gemeenten heeft gerapporteerd, moet duidelijk zijn welke taak het beste bij welke overheidslaag kan worden ondergebracht, waarbij geldt: decentraal wat kan, dus zo decentraal mogelijk.

Regionaal-economisch omgevingsbeleid, gekoppeld aan de hele culturele infrastructuur is volgens Lidders goed op zijn plaats bij de provincie. De provincie moeten dan kritisch bekijken of een aantal taken het sociale en welzijnsbeleid betreffende niet naar de gemeenten gedecentraliseerd kan worden.

De Wabo (Wet algemene bepaling omgevingsrecht) is een eerste stap van volledige decentralisatie van de vergunningverlening; Lidders koppelt daaraan heel duidelijk samenwerkingsverbanden, massa en kennis bij gemeenten. Volgens het college moet die decentralisatie in fases worden doorgevoerd, want de gemeenten moeten wel de kans krijgen de benodigde knowhow op te bouwen.

De heer VEENSTRA is akkoord met het onderhandelingsmandaat voor het IPO. Zijn fractie wil de inhoudelijke discussie over het rapport-Lidders combineren met de discussie over het rapport van de commissie-Van der Tuuk en de presentatie op 14 mei a.s.

Het IPO moet wel steeds van de eigenheid van Drenthe doordrongen worden.

Mevrouw FRONCZEK zegt dat haar fractie twijfelt over het mandaat voor het IPO. IPO staat immers niet voor interprovinciaal onderhandelen. Haar fractie wil in ieder geval eerst een discussie over het rapport-Van der Tuuk voeren.

De heer VEENSTRA vraagt wie dan namens de provincies met Den Haag moet onderhandelen.

Mevrouw FRONCZEK antwoordt dat iedere provincie dat zelf kan doen, maar dat het voor Drenthe ook het SNN kan zijn.

De heer VEENSTRA lijkt het beter om dit, omdat het om de positie van alle provincies in Nederland gaat, door het IPO te laten doen.

Mevrouw FRONCZEK deelt die mening niet. Het IPO is er niet om te onderhandelen.

De heer VEENSTRA wijst erop dat het IPO bijna dagelijks met de ministeries onderhandelt. Drenthe moet dit zeker niet afzonderlijk gaan doen.

De VOORZITTER vraagt of de SP het IPO nu wel of niet mandateert.

Mevrouw FRONCZEK antwoordt dat dit niet het geval is.

De heer UDDING vindt het IPO de volstrekt logische instantie om de onderhandelingen namens de provincies te voeren.

Wat de eigenheid van Drenthe betreft, is hij het eens met de opmerkingen van de heer Veenstra. Hetzelfde geldt het gezamenlijk aan de orde hebben van het rapport-Lidders en het rapport-Van der Tuuk.

De heer LANGENKAMP is akkoord met het mandaat.

GroenLinks verheugt zich op de inhoudelijke discussie op 14 mei.

De heer MEDEMBLIK deelt mee dat zijn fractie met het mandaat kan instemmen. Hij is het eens met de extra nadruk op de eigenheid van de provincie Drenthe.

Met de bespreking van het rapport-Lodders wacht hij tot 14 mei.

Mevrouw MULDER zegt dat ook haar fractie instemt met het conceptmandaat. Als de discussie van 14 mei heel heftige dingen oplevert, moet het IPO dat in ieder geval horen.

Mevrouw KLIP dankt de commissie voor haar brede steun. Zij vindt het jammer dat de SP nog geen goedkeuring aan het mandaat kan geven, want wanneer ook de andere staten in meerderheid het mandaat wel geven, zullen de onderhandelingen in mei starten.

Of de effecten van eventueel heftige ontwikkelingen uit de bespreking op 14 mei nog in de onderhandelingen die dan al aan de gang zijn, kunnen worden meegenomen, kan spreekster niet garanderen. Het IPO is een bureau dat ondersteuning verleent aan een algemeen bestuur waarin leden van provinciale staten zitting hebben en aan een dagelijks bestuur dat bestaat uit gedeputeerden. Het IPO zijn de staten zelf. Het IPO is ooit opgericht om de belangenbehartiging van de provincies op landelijke schaal vorm te geven. De positionering van de provincies binnen het staatsbestel is bij uitstek een onderwerp om het IPO over te laten onderhandelen, omdat dan de kans van slagen het grootst is. Vanzelfsprekend zal er aandacht moeten zijn voor de eigenheid van Drenthe en Drenthe zal niet de enige provincie zijn die op haar uniekheid zal wijzen. Die eigenheid wordt in het rapport-Lodders genoemd en is ook gekoppeld aan het mandaat.

De VOORZITTER stelt vast dat, met uitzondering van de SP, alle fracties instemmen met het mandaat.

11. Brief van 3 april 2008 van gedeputeerde staten over revitalisering provinciehuis, uitbreiding Drents Museum en nieuwbouw depot Drents Museum, alsmede beantwoording vragen ex artikel 41 van het Reglement van Orde hieromtrent

De VOORZITTER heeft de indruk dat de brief niet helemaal conform de toezegging in de vorige vergadering is.

De heer LANGENKAMP vindt het een vreemde brief. Op schriftelijke vragen verwacht hij een antwoord conform het Reglement van Orde. Zo zijn de vragen niet in de brief opgenomen, waardoor niet duidelijk wordt dat ze niet of slechts half zijn beantwoord.

Op de vraag of de berichten in de pers juist zijn, is het antwoord "nee". Maar via RTV Drenthe noemde de gedeputeerde wel een bedrag van miljoenen.

Het college informeert de staten pas nadat hierover een vraag is gesteld, terwijl de gedeputeerde in de pers liet weten dat de staten gewend zijn actief geïnformeerd te worden. Dat moet dan gebeuren voordat er vragen worden gesteld.

Uit de brief wordt ook niet duidelijk wie wanneer heeft besloten het project Verbouwing provinciehuis stop te zetten en wanneer dit de staten is meegedeeld. Moeten de staten, nu het dossier weer in een nieuwe vorm - en betekent een nieuwe vorm geen nieuw beleid? - is opgepakt, hierover niet geïnformeerd worden?

Er blijkt nu meer geld nodig te zijn, terwijl de staten hadden besloten dat beide projecten voor het vastgestelde bedrag zouden moeten worden uitgevoerd. De reactie van het college is dat de staten in de Voorjaarsnota 2008 hiervoor om meer geld worden gevraagd.

De manier waarop het nu gaat, stelt sprekers fractie zwaar teleur.

De heer LAMMERS merkt op dat toen de staten in oktober 2006 de plannen voor revitalisering van het provinciehuis bespraken, het opnemen van een post Onvoorzien door het college niet nodig werd gevonden. Er was sprake van een taakstellend budget, waarvoor het werk zou moeten worden uitgevoerd. Mevrouw Klip verbond nog net niet haar politieke lot aan die uitspraak, maar het budget was volgens haar gegarandeerd voldoende.

Over het algemeen is het riskant met een vast budget de uitvoering van een project te starten, wanneer dit project onvoldoende is gedefinieerd. Er waren ook genoeg risico's: het was immers nog niet duidelijk wat er met de ramen en de klimaatbeheersingsinstallatie zou gebeuren.

Ook bij dit werk had het "eerst plannen, dan geld" moeten gelden.

Het vooruitschuiven in de tijd van uitvoering van een werk leidt in projectenland tot veel ellende. Er is geen ruimte om tegenvallers op te vangen terwijl nog niet duidelijk was wat men wilde en wanneer. Het college geeft nu volmondig toe dat het budget niet toereikend is.

De heer VEENSTRA hoort graag of het CDA indertijd heeft ingestemd met het voorstel om het provinciehuis op te knappen.

Mevrouw MULDER zegt dat haar fractie daarmee heeft ingestemd, maar wel onder de voorwaarde dat het budget taakstellend zou zijn.

De heer VEENSTRA stelt vast dat het CDA dus heeft ingestemd met de opbouw van het voorstel en met het niet opnemen van een post Onvoorzien.

De heer LAMMERS merkt op dat het CDA wel heeft aangedrongen op het opnemen van een post Onvoorzien, maar dat dit door het college niet nodig werd geacht. De cijfers waren hard.

Waarom hebben de staten de berekeningen die door twee gerenommeerde bureaus zijn gedaan, niet ontvangen? Natuurlijk zijn sinds 2006 de bouwkosten gestegen. Waarom moeten de staten nog maanden wachten op de gecorrigeerde calculaties?

De gedeputeerde zei in 2006 dat geen enkel cijfer wel bij GS en niet bij PS bekend was. Is dat nu anders? In de brief staat dat een aantal kosten verkeerd is geraamd, maar dat er geen sprake is van tegenvallers. Betekent dit dat die kosten dus lager zijn dan oorspronkelijk geraamd?

Verkiezingen en collegevorming worden als excuus voor de vertraging opgevoerd, maar die processen waren te voorzien. Ook de verandering van de organisatie is geen excuus, want organisaties veranderen altijd net als de rol en taken van de provincie. Het is dus zaak reorganisatie bestendig te bouwen.

Over de klimaatinstallaties dient zorgvuldig te worden nagedacht. Trekt de provincie in deze lering uit wat in De Wolden is gebeurd?

Het CDA wil nu volledige financiële opheldering op het formaat van een A4'tje.

De brief van het college is bedoeld om de staten te informeren over de financiële stand van zaken en de gedeputeerde vertrouwt erop de staten nu volledig te hebben geïnformeerd. Maar na lezing van de brief weten de staten alleen dat er meer geld bij moet. De staten worden stap voor stap voorbereid op slecht nieuws. Zouden de staten op basis van de huidige informatie in 2006 wel hetzelfde besluit hebben genomen?

Wat het allemaal echt gaat kosten, is volgens het college pas duidelijk als is aanbesteed, maar dat is gewoon ambtelijke prietpraat. De staten moeten vandaag horen wat de kosten zijn.

Heeft het college de brief geschreven in antwoord op een vraag van mevrouw Smith, of gaat het om spontane informatievoorziening?

Hadden de staten zonder die vraag tot de Voorjaarsnota 2008 moeten wachten?

Wie heeft wanneer besloten het project in de wacht te zetten en wie zijn daarover geïnformeerd?

Beschikken PS nu over alle cijfers die GS ook hebben en waar zijn de rapporten van de genoemde gerenommeerde bureaus?

Wat is precies de kwantitatieve prijsstijging en op grond van welk inflatiecijfer is de escalatie van het budget berekend?

Projecten als bouw of verbouw van een provincie- of gemeentehuis liggen gevoelig bij de burger. Het CDA is dan ook zeer ongelukkig met de beeldvorming die nu over de revitalisering van het provinciehuis ontstaat en over de genoemde non-argumenten voor uitstel van het project.

De heer VAN DE BOER wijst op de mondelinge vragen die zijn fractie een maand geleden stelde over een mogelijke overschrijding van de budgetten. De heer Baas zei toen die vragen voor eind april te beantwoorden.

De brief roept echter meer vragen op dan dat hij inzicht geeft in de mogelijke overschrijding van de kosten.

Het budget voor de verbouwing van het provinciehuis is in 2006 vastgesteld. De sloopkosten blijken te laag te zijn ingeschat. Betekent dit dat het voorwerk verkeerd is berekend, hebben zich onvoorziene omstandigheden voorgedaan, of ligt het aan de autonome stijging van de prijzen?

In de Voorjaarsnota 2008 zal extra geld worden gevraagd, maar wordt dan ook duidelijk wat wanneer gaat gebeuren? Welke concrete gegevens liggen aan het extra bedrag ten grondslag?

Aanpassing van het provinciehuis is absoluut noodzakelijk en daar moet dan ook eindelijk mee begonnen worden. Daarbij is wel inzicht nodig in de sturing en de benodigde financiën. De VVD krijgt graag een overzicht van wanneer welke projecten worden aanbesteed, wanneer de uitvoering ervan begint, wat het daarvoor begrote bedrag is en wat aan dit bedrag vanwege de autonome stijging van de kosten moet worden toegevoegd.

Mevrouw FRONCZEK had eerst de indruk met een brief zonder inhoud te maken te hebben, maar na enkele keren lezen werd haar duidelijk dat het dossier in de wacht was gezet zonder dat PS dit wisten. Heeft het college zich wel gerealiseerd dat door het in de wacht zetten van dit dossier de kosten zouden stijgen?

Een argument van het college voor verhoging van het budget is dat de bouwkosten zijn gestegen. Maar grote ondernemers in Drenthe moeten omdat er in Drenthe weinig grote projecten zijn, veel werknemers elders in het land aan het werk zetten, wat voor de ondernemers voor extra kosten zorgt. Zij hebben dus belang bij grote projecten in het Noorden.

Bouwmaterialen zijn inderdaad duurder geworden, maar na het bouwfraudeonderzoek zijn de bouwkosten ineens gedaald.

Als de kosten tegenvallen, zullen keuzes gemaakt moeten worden. De verbouwing van het provinciehuis en de bouw van de andere projecten moeten geen bodemloze put worden, die de gedeputeerde noopt de staten iedere keer om meer geld te vragen. Het college moet het gewoon doen met het beschikbaar gestelde budget.

De heer VEENSTRA zegt dat er in de ogen van zijn fractie niet zoveel is veranderd. De staten hebben in 2006 een besluit genomen over de revitalisering van het provinciehuis en daarbij een budget beschikbaar gesteld. Dat besluit, waarin ook het budget is genoemd, staat nog steeds. Het kan niet zo zijn dat de staten naar aanleiding van de rondvraag of op basis van een brief van het college het budget gaan verhogen.

Als er nieuwe feiten zijn, moet het college met een statenstuk komen. De staten bepalen dan wel of er extra geld bij moet, of de verbouwing moet worden uitgesteld of dat naar andere vormen van aanbesteding moet worden gezocht. Defensie hanteert bijvoorbeeld de PPS constructie (publiek-private samenwerking).

Vooralsnog houdt de PvdA vast aan het beschikbaar gestelde budget.

Extra budget kan ook niet zomaar even in de Voorjaarsnota 2008 worden geregeld, daarvoor moet een afzonderlijk statenstuk verschijnen. De renovatie van het provinciehuis, de uitbreiding van het Drents Museum en de nieuwbouw van het depot kunnen ook niet op een hoop worden gegooid.

De heer BAAS constateert dat alle fracties, net als het college, teleurgesteld zijn over de hogere kosten.

De brief van het college is een reactie op de inbreng van de heer Van de Boer in de vorige vergadering. Op dat moment was al een onderzoek aan de gang, maar konden nog geen concrete bedragen worden genoemd. Het college wil niet al te vroeg bekend hebben welk bedrag de provincie beschikbaar heeft, want dat versterkt haar strategische positie in de onderhandelingen niet.

De heer LAMMERS apprecieert dit oog voor de commerciële belangen, maar wijst erop dat dan nog altijd vertrouwelijk informatie kan worden verstrekt.

De heer BAAS zegt dat het college het provinciehuis, het museum en het depot samen heeft genoemd, omdat de problematiek bij die projecten hetzelfde is. Er is de normale inflatie, maar daarnaast zijn in de bouw de kosten de laatste jaren procentueel meer gestegen dan waarmee in 2006 rekening kon worden gehouden.

De heer VEENSTRA wijst erop dat de staten over de projecten wel afzonderlijke besluiten hebben genomen, en dus ook per project moeten besluiten of het budget mag worden verhoogd.

De heer BAAS zegt dat de brief niet bedoeld is als basis voor die afweging, de brief is bedoeld om duidelijk te maken dat een aanzienlijk hoger bedrag nodig is.

Als de staten dat willen, zullen voor de drie projecten aparte statenstukken worden gemaakt. De bedragen zullen wel in de Voorjaarsnota worden opgenomen.

De heer VEENSTRA stelt vast dat de brief bedoeld is als een winstwaarschuwing.

De heer VAN DE BOER zegt dat zijn vragen in de vorige vergadering juist bedoeld waren om zicht te krijgen op de mogelijke effecten. De brief geeft daar onvoldoende duidelijkheid over. De mededeling van de heer Baas dat de staten het voor eind april zouden horen, was voor spreker reden om niet verder aan te dringen. Maar deze brief is onvoldoende.

De heer BAAS kan zich dat voorstellen. Het college is voorzichtig met het voor het verschijnen van de Voorjaarsnota 2008 verstrekken van informatie, omdat er sprake moet zijn van een totaalafweging. Hij is echter bereid de commissie nog voor het verschijnen van de Voorjaarsnota vertrouwelijk te informeren.

De heer VAN DE BOER erkent dat onderhandelingen in vertrouwelijkheid moeten plaatsvinden. Hij wil alleen horen wat de mogelijke effecten van de ontwikkelingen op de bouwmarkt zijn. Uitstel vanwege verkiezingen en zo is geen argument.

Lopen de projecten gevaar doordat er problemen ontstaan met de financiering?

De heer BAAS zegt dat de kostenstijging voor de bouw sinds de besluitvorming en nu op ongeveer 25% is berekend en dat dit nog redelijk bescheiden is vergeleken met andere kostenstijgingen.

De heer VEENSTRA stelt vast dat dit ruim een procent per maand is. Het gaat om een kwart van het bedrag!

De staten hebben recht om in afzonderlijke statenstukken uitgelegd te krijgen waarop die stijging is gebaseerd.

De heer LAMMERS vindt dit een verpletterend hoge stijging. Zo'n stijging kan toch niet ergens op een pagina in de Voorjaarnota 2008 worden vermeld? Dan is er toch crisis? Spreker snapt er niets van dat het college niet met de staten om de tafel gaat.

De heer BAAS zou het pas crisis hebben gevonden wanneer die stijging pas duidelijk werd tijdens de bouw.

Het college deelt mee dat er sinds 2006 een en ander veranderd is en dat die veranderingen leiden tot aanzienlijk hogere bouwkosten. De staten krijgen de cijfers in de Voorjaarsnota en dan kunnen zij hun eigen afweging maken.

Mevrouw FRONCZEK vindt een verhoging met 25% verbijsterend. Zo hoog is de inflatie de afgelopen jaren toch niet geweest?

De heer MEDEMBLIK zegt dat bij de bouw van grote projecten zich de afgelopen anderhalf jaar aanzienlijk hogere kostenstijgingen dan met 25% hebben voorgedaan. De kwalificatie "verbijsterend" vindt hij dan ook wat overtrokken.

De heer VEENSTRA wil zich beperken tot de mededeling van het college over een kostenstijging van 25% bij de drie gigaprojecten. De staten hebben recht op een goede onderbouwing van die stijging. Verhoging van het budget met 25% acht de PvdA op dit moment helemaal niet aan de orde.

De heer BAAS is het daarmee volledig eens.

Mevrouw KLIP vindt de terminologie van de heer Veenstra dat het om een winstwaarschuwing gaat, de enig juiste. Het college vraagt nu niet om extra budgetten. Het noemen van een percentage vindt zij ook onjuist, omdat het percentage per project verschilt.

Spreekster kan zich dan ook goed voorstellen dat de staten drie voorstellen krijgen.

Het college spreekt nu al met de commissie, omdat bij grote projecten als het Rijksmuseum, het Friesch Museum en het provinciehuis van Fryslân de kosten de pan uitrijzen. Als er veel gedetailleerder over gesproken moet worden, hebben de staten per project de cijfers.

De heer VEENSTRA zegt dat de discussie van nu voor zijn fractie dan eindigt met de mededeling dat zij kennis neemt van de inhoud van de brief en de nadere voorstellen afwacht.

Mevrouw KLIP vindt dat verstandig.

Spreekster herinnert zich bij de behandeling van het voorstel gezegd te hebben dat bij GS geen cijfer bekend is dat PS ook niet kennen. Dat was op dat moment ook zo.

De heer LAMMERS heeft daar ook niet aan getwijfeld. Het heeft hem verheugd te kunnen constateren hoe mooi het proces tot aan de besluitvorming van toen is verlopen. Sindsdien is het echter windstil geworden en worden de staten wat in het donker gehouden.

Mevrouw KLIP vindt het terecht dat de staten over de actuele cijfers willen beschikken. Het college zal bekijken hoe die informatievoorziening gekoppeld kan worden aan het proces van de Voorjaarsnota.

TWEEDE TERMIJN

De heer VAN DE BOER herhaalt zijn verzoek om een overzicht van wanneer welke projecten op de schop gaan en van de inschatting van het college is ten aanzien van de uitvoering.

De heer LANGENKAMP vindt de discussie absurd worden. Op de vraag waarom de staten nooit zijn geïnformeerd, is geen antwoord gekomen. En wat behelst het Programma Provinciehuis van morgen? De ambtenaren zeiden dit pas te kunnen mailen wanneer het openbaar is. Als het geen openbaar programma is, is het helemaal vreemd dat het college er in zijn brief een paar maal naar verwijst.

De heer MEDEMBLIK constateert dat het effect van de brief wel is dat iedereen ineens veel alerter is. Ook zijn fractie ziet graag nadere informatie tegemoet, want het is wel belangrijk dat er goede besluitvorming plaatsvindt. Hij beschouwt de brief als alleen een reactie op de vragen van de VVD.

De heer LAMMERS heeft geen reactie gehoord op zijn vraag of het college de brief ook zou hebben geschreven als mevrouw Smith en de heer Van de Boer het onderwerp niet aan de orde hadden gesteld.

Het is hem ook nog niet duidelijk wie heeft besloten tot het in de wacht zetten van de projecten en wie daarover zijn geïnformeerd. Hij wil dit graag weten.

Tenslotte hoort hij graag op welke informatie het stijgingspercentage van 25 is gebaseerd.

De heer BAAS zegt in antwoord op de vraag van de heer Langenkamp dat het college informatie geeft als er echt concrete informatie is, dus niet naar aanleiding van krantenartikelen of geruchten. Het college was al aan het rekenen geslagen, maar besloot pas naar buiten te komen op het moment dat de berekeningen klaar waren.

De heer LANGENKAMP wil weten waarom het proces van revitalisering is gestopt. Over het project Digitalisering worden de staten geïnformeerd op pagina 48 van de Bestuursrapportage, maar dat is toch niet actief informeren?

De heer BAAS wijst erop dat het, al staat het in de Bestuursrapportage, nog wel actieve informatie is.

De heer LANGENKAMP vindt dat het college op die manier de verkeerde weg inslaat.

De heer BAAS merkt op dat de revitalisering en het digitaliseringstraject heel nauw met elkaar verbonden zijn. Samen heet dit "het provinciehuis van morgen".

De heer Langenkamp bedoelt het programma Contract. Dat programma is een intern document. Het is een afspraak tussen de verantwoordelijk manager en de directie en dat is een heel gedetailleerd, puur ambtelijk stuk dat helemaal gaat over de uitvoering. Voor hun politieke besluitvorming hebben de staten daar helemaal niets aan.

Over het totale programma van de verbouwing en de digitalisering krijgen de staten nog informatie.

De heer LANGENKAMP zegt alleen te hebben gevraagd waar hij iets zou kunnen lezen over het Concernprogramma Provinciehuis van morgen, waarna hij dit antwoord kreeg.

De heer BAAS zegt dat de ambtenaar dacht dat de heer Langenkamp het Programma Contract bedoelde.

De heer LANGENKAMP wil weten in hoeverre de kosten voor de digitalisering bijdragen aan de hogere kosten voor het totale revitaliseringsproces.

De heer BAAS zegt dat die kosten apart zijn begroot. De kosten worden in de begroting en de Voorjaarsnota dan ook nog steeds apart vermeld.

Ook als mevrouw Smith geen vraag had gesteld, zou het college deze brief hebben geschreven.

Het besluit tot het in de wacht zetten van het dossier is voor 18 april 2007 genomen, maar door wie, weet spreker niet.

De heer LAMMERS wil dit toch graag weten, dan maar per e-mail.

De heer BAAS zal zorgen dat die informatie er komt.

De heer VEENSTRA merkt op dat iedereen wel weer van alles kan vragen, maar dat de staten gewoon behoefte hebben aan een gedegen statenstuk waarin het waarom van het uitstel en de prijsstijging wordt uitgelegd.

De heer LAMMERS deelt die mening. Maar als het besluit is genomen om een project aan te pakken en het wordt stilgelegd dan wil hij weten waarom het besluit niet wordt uitgevoerd.

De heer BAAS is bereid die informatie te verstrekken en, indien de staten dit wensen, zo snel mogelijk.

De gegevens waarop de prijsstijging van 25% is gebaseerd, worden in het totale verhaal meegenomen.

Spreker zegt het door de heer Van de Boer gevraagde overzicht ook te zullen leveren.

12. Mededelingen

De VOORZITTER herinnert de commissie aan het symposium van DrEuN op 2 mei, waarvoor de staten zich nog kunnen aanmelden. Op 14 mei zal 's middags een bijeenkomst worden gehouden over de rol en taken van de provincie, voor welke bijeenkomst men zich ook kan aanmelden. In de hal staan soep en broodjes en koffie klaar.

13. Sluiting

De VOORZITTER sluit om 18.21 uur de vergadering.

Vastgesteld in de vergadering van de Statencommissie Bestuur, Financiën en Economie van 28 mei 2008

, voorzitter

, commissiegriffier

Toezeggingen, gedaan in de vergadering van de Statencommissie Bestuur, Financiën en Economie, gehouden op 16 april in het provinciehuis te Assen.

Pagina

- 6 De heer BATS zegt toe na de meivakantie met de commissaris van de luchthaven de mogelijkheid te zullen bespreken van het voor 1 juli toezenden aan de staten van een zo geactualiseerd mogelijke meerjarenraming.
- 8 De heer BAAS zegt toe dat de staten binnenkort een brief krijgen over de stand van zaken bij de informatievoorziening via de portal www.drenthe.nl.
- 22 De heer BATS deelt mee dat het college na de zomervakantie met mededelingen over met de gemeenten afgesloten convenanten bij de staten terugkomt.
- 23 De heer BATS zegt toe dat zodra projecten van Coevorden concreet zijn, de staten die krijgen voorgelegd.
- 23 Gedeputeerde BATS zegt een notitie over de positie van Meppel toe.
- 34 De heer BAAS zal de staten laten weten wie heeft besloten tot het in de wacht zetten van het dossier verbouwing provinciehuis.
- 45 De heer BAAS zal de staten een overzicht verstrekken van wanneer welke projecten op de schop gaan en van de inschatting van het college ten aanzien van de uitvoering.

Lijst van toezeggingen Statencommissie Bestuur, Financiën en Economie
(tot en met statenvergadering van 23 april 2008 bijgewerkt)

Nr	Datum toezegging	Korte termijn (binnen 3 maanden)	Afdoening	✓
1.	27-06-2007 SC BFE	De heer LOOMAN zegt toe dat de vragen over de voorlichtingsbijeenkomst over bodembescherming en Natura 2000 schriftelijk zullen worden beantwoord.		
2.	07-11-2007 SC BFE	De heer LOOMAN zegt toe een notitie te maken over de meest recente stand van zaken bij het vliegveld Eelde en hoe daarmee moet worden omgegaan.		
3.	30-01-2008 SC BFE	De heer BATS zegt toe dat het project Duurzame economische innovatie en inpassing in de toeristische sector nog voor de statenvergadering van 19 maart 2008 in een bijlage bij het statenstuk concreet wordt gemaakt.		
4.	16-04-2008 SC BFE	De heer BATS zegt toe na de meivakantie met de commissaris van de luchthaven de mogelijkheid te zullen bespreken van het voor 1 juli toezenden aan de staten van een zo geactualiseerd mogelijke meerjarenraming.		
5.	16-04-2008 SC BFE	De heer BAAS zegt toe dat de staten binnenkort een brief krijgen over de stand van zaken bij de informatievoorziening via de portal www.drenthe.nl .		✓
6.	16-04-2008 SC BFE	De heer BATS deelt mee dat het college na de zomervakantie met mededelingen over met de gemeenten afgesloten convenanten bij de staten terugkomt.		
7.	16-04-2008 SC BFE	De heer BAAS zal de staten laten weten wie heeft besloten tot het in de wacht zetten van het dossier verbouwing provinciehuis.		✓
8.	16-04-2008 SC BFE	De heer BAAS zal de staten een overzicht verstrekken van wanneer welke projecten op de schop gaan en van de inschatting van het college ten aanzien van de uitvoering.		
		Lange termijn		
1.	17-05-2006 PS	De heer WEGGEMANS zegt toe dat het college met voorstellen zal komen gericht op het MKB en de toeristische sector ten aanzien van de regelingen die nog in stand gehouden kunnen worden, en daarbij duidelijk zal maken wat hiervan de financiële consequenties zijn.	Mei/juni 2007 brief naar PS	
2.	07-06-2006 SC BFE	De heer WEGGEMANS zegt toe dat voor het eind van het jaar een inventarisatie zal worden gegeven van de risico's in de deelnemingen.	Juni 2007 brief naar PS	

3.	26-09-2007 SC BFE	Mevrouw KLIP zegt toe dat zij bij de commissie terugkomt als er meer duidelijkheid is over het verloop van het onderzoek naar organisatie van en toezicht op de WMD en dat de termijn van de zittingsduur van de gedeputeerde in de RvC gekoppeld zal worden aan de duur van het onderzoek.		
4.	26-09-2007 SC BFE	De heer TER BEEK zegt toe dat wanneer de discussie over de ontwerp-Wet op de veiligheidsregio's is uitgekristalliseerd, hij de staten een notitie zal sturen, waarin is aangegeven wat de consequenties zijn voor de nieuwe wettelijke positie van de CvdK/gedeputeerde staten.		
5.	07-11-2007 SC BFE	De heer MUNNIKSMa zegt toe de staten op de hoogte te zullen houden van de voortgangsrapportages over het ILG die naar het Ministerie van LNV gaan.		
6.	16-04-2008 SC BFE	De heer BATS zegt toe dat zodra projecten van Coevorden concreet zijn, de staten die krijgen voorgelegd.		
7.	16-04-2008 SC BFE	Gedeputeerde BATS zegt een notitie over de positie van Meppel toe.		
		Moties		
M1 PvdA	4 juli 2007	Taken, positie, prioriteiten en taakopvatting provincie.	Gereed bij Voorjaarsnota 2008	
M8 VVD	4 juli 2007	Instellen functie subsidiemakelaar.	Tegelijk met invoering digitale loket	
M4 VVD	14 november 2007	Een Maatschappelijke kosten-baten-analyse (MKBA) uitvoeren naar de haalbaarheid van het opnieuw bevaarbaar maken van het Oranjekanaal en bevorderen dat het Oranjekanaal onder voorbehoud wordt geplaatst op de projectenlijst voor de Beleidsvisie Recreatietoervaart 2007-2013.		
M1	19 maart 2008	Steeds vooraf informeren van PS over de toedeling van middelen uit het Drents Stimuleringsfonds. Met daarbij aangegeven voor welke projecten binnen 1 jaar opnieuw financiering uit het Stimuleringsfonds zal worden gevraagd. Prioritering van projecten is een keuze van PS.		
M3 CDA PvdA VVD	23 april 2008 (PS)	PS zijn van oordeel: - dat het algemeen bestuur van het SNN in zijn huidige opzet moet worden gehandhaafd; - dat het algemeen bestuur actiever de drie provinciale staten bij de besluitvorming dient te betrekken; - dat het dagelijks bestuur beter inhoud dient te geven aan zijn actieve informatieplicht, en verzoeken de Drentse leden van het algemeen bestuur voor de vergadering van het algemeen bestuur van 20 mei 2008 een voorstel op grond van het bovenstaande uit te werken.		

M6 PvdA	23 april 2008 (PS)	PS dragen GS op voor 1 juli 2008 aan PS een geactualiseerde meerjarenraming van GAE voor te leggen, waarin de relevante ontwikkelingen in verschillende scenario's zijn opgenomen en inzichtelijk wordt gemaakt wat de gevolgen (ook op de langere termijn) voor de provincie zijn.		
M8 GL CDA	23 april 2008 (PS)	PS verzoeken het college al het mogelijke te doen om samen met de betrokkenen, zowel ondernemers als gemeenten, ervoor te zorgen dat Portaal Drenthe voor 11 mei 2008 in gebruik is genomen.		